

GLASNIK HUPT-a

23. PROSINAC 2011.

HRVATSKA UDRUGA PARAPLEGIČARA I TETRAPLEGIČARA

Kako nam je
bilo u autoškoli

Koji je
tvoj anđeo
čuvar?

Dossier bakterije

TEST osobnosti
Jesi li društvena zvijer?

Smanjimo rizik bakterijskih i ostalih
infekcija urinarnog trakta

Smanjimo rizik urinarnih
komplikacija i sekundarnih stenoza

Pojednostavnimo proces
samokateterizacije

Lentismed

Unaprijedimo život!

Lentismed d.o.o.
Bulvanova 22
10000 Zagreb
Hrvatska

01/558 4259
www.lentismed.com
lentismed@lentismed.com

Dragi članovi i čitatelji,

evo još jedne godine pri kraju. Obično je to vrijeme kada se promišlja što se radilo, što se još odrađuje, što će se raditi, koliko je bilo uspješnosti i koliko zadovoljstva, a svakako i koliko se još moglo napraviti, a nije. Tako to po prilici ide iz godine u godinu, a one prolaze... i ljudi, neki odlaze, a neki ostaju. Mi smo još uvijek tu i, sigurno, imamo svatko posebno svoju ulogu i svoje zadatke koji stoje pred nama i čekaju naša rješenja.

Željela bih vam reći štošta. A kako reći a da ne bude patetično, da ne bude hvala, da ne bude kritika? Jednostavno, s vama želim podijeliti svoje razmišljanje.

S obzirom na to koliko nas ima aktivnih članova – dobro je odrađivan – i predobro – posao koji smo imali tijekom ove godine. HUPT, kao i sve lokalne udruge, rade na principu projektnog financiranja. To zna biti vrlo zamorno. Neprestano smo u traženju natječaja na koje bismo eventualno mogli prijaviti projekte, a onda čekanje rezultata i tako to ide. Gotovo da i ne možemo planirati, jer, jednostavno, ne znamo kakva će biti situacija i hoćemo li moći „preživjeti“. Kad bismo imali sigurnost, barem za plaćanje najma i režijskih troškova za prostor u kojemu djelujemo i sigurnost da možemo pokriti nužne troškove provedbe određenih zadataka, bilo bi mnogo lakše. Sigurna sam kako bi bilo i više aktivista. Ovako, zapravo radimo kako možemo.

Gledajući izvana, slika ne izgleda loša, provodimo pet projekata, dva financirana sredstvima Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti: *Osobna asistencija* i *Različitost prepreka uključivanju*, te dva koja financira Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi: *Mreža za brda i otoke* i *Sigurno vozimo kroz život* i jedan EU IPA projekt IV komponente – *Poticanje intenzivnijeg uključivanja osoba s invaliditetom na tržište rada*: „*Da, ja to mogu*“ te projekt koji financira Grad Zagreb pod nazivom *Integracijom do neovisnog življenja*. Tu je još nekoliko malih projekata, koje mi smatramo svakodnevnim potrebama jedne udruge kao što je naša: sređivanje kombi vozila, izdavanje glasila, pomoć članovima smještenima po institucijama, kupnja vage za osobe u invalidskim kolicima itd.

Istodobno predali smo prijedloge za dva nova EU projekta. Jedan se odnosi na rehabilitaciju osoba koje dožive spinalnu ozljedu u partnerstvu sa Specijalnom bolnicom Varaždinske Toplice. Drugi se odnosi na diskriminaciju i ljudska prava i prijavljen je u partnerstvu s lokalnim udrugama iz Osijeka i Splita.

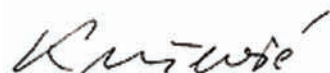
Posla napretek, aktivista uvijek premalo. Svako tko je od članova spreman učiti, prihvatiti nove izazove i uključiti se u aktivnosti, neka se javi – posla ima za svakoga tko ima želju raditi.

Rad u udrugama civilnoga društva veliki je izazov. I uloga civilnoga društva u zajednici vrlo je bitna. Za sve što je postignuto u području rješavanja pitanja invaliditeta, u pravilu, inicijativa je došla iz udruge. I to je važno posvijestiti. Znam da nisu svi spremni na izravno uključenje u rad, ali na razne načine možemo pridonijeti radu svoje udruge.

Znam, sigurno, da većina članova promišlja: ja bih to ovako, trebalo bi napraviti, to nije dobro.., takvih je rečenica napretek, ali bez konkretnoga prijedloga, bez pismenih podnesaka, bez upozoravanja na ono što muči pojedinca – nema reakcije. Možda vas smeta nešto što je ili kako je napravljeno u vašoj sredini ili drugdje, možda biste htjeli živjeti drukčije, samostalnije – a ne znate kako to postići... Mnogo je toga, sigurna sam, o čemu promišlja svaka od osoba koje žive svoju paraplegiju ili tetraplegiju. Zato razmišljajte i bilježite. Zajedno možemo više postići. Kad imamo puno ideja (svaka je dobrodošla), jednostavnije je osmišljavati projekte i planirati aktivnosti.

I na kraju želim svima, članovima i njihovim obiteljima i najbližima, suradnicima i prijateljima HUPT-a blagoslovljen Božić i svako dobro u novoj godini.

Vaša predsjednica:

KAZALO

- 7 Dossier bakterije
- 15 Kako nam je bilo u auto školi
- 18 Pozdrav iz Splita
- 22 Zaključci iz Podstrane
- 24 Novi zakon korak ka ravnopravnom uključivanju

- 34 Koji je tvoj anđeo čuvar
- 42 Moja je mama osoba s invaliditetom
- 50 Taj ljudi svijet OSI-a
- 53 Anđeo za vaše anđele
- 56 Donacija Spinalnim ozljedama Zagreb
- 57 Jesi li društvena zvijer
- 61 Predsjednici privatno
- 63 Gerilski marketing ili kako se jeftino a kreativno oglašavati
- 69 Zašto volontiram
- 71 Obratite pažnju

Impresum

Glasnik HUPT-a

Izdavač: *Udruga HUPT, Vladimira Varićaka 20*

Glavna urednica: *Manda Knežević*

Izvršna urednica: *Milijana Kastratović*

Redakcija: *Tatjana Hodak, Martina Jakopović, Manda Knežević, Božica Ravlić, Vesna Mužina, Sunčica Pivčević, Željko Budimir-Keko, Tomislav Salopek*

Marketing: *Martina Jakopović, Martina Posavec*

Grafička priprema: *Natalija Pintar, Teovizija*

Tisak: *Nakladnička tvrtka Teovizija, Kaptol 13, Zagreb*

Sretan Božić i
uspješnu 2012.
godinu žele Vam
HUPT-ovci

Dossier bakterije

Bakterije nove generacije

O kakvim je bakterijama riječ?

A. baumannii je multiotporna aerobna gram-negativna bakterija osjetljiva na samo nekoliko antibiotika. Nije riječ o novom ili gorućem problemu, jer je otpornost na lijekove te bakterije općepoznata stvar.

Sve donedavno strah i trepet među bakterijama ulijevala je MRSA, no unatrag godinu dana primat su joj preuzele *Acinetobacter baumannii* i *Klebsiella pneumoniae*. Zasad su im najviše izložene osobe oslabljene imunosti, te bolnički pacijenti •

Za koga je opasna?

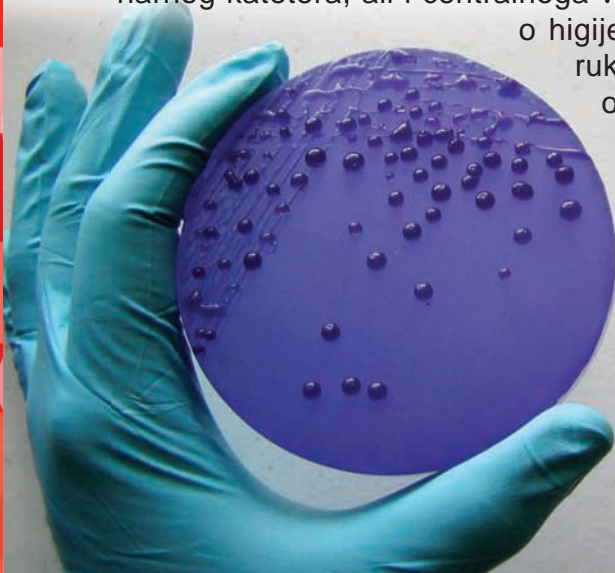
Inače se bakterije iz roda *Acinetobacter* smatraju nepatogenima za zdrave ljude. No, one u bolesnika slabe imunosti i ostalih teških bolesnika mogu uzrokovati ozbiljne za život opasne infekcije. Obično je se može naći kod bolničkih pacijenata.

Acinetobacter baumannii – kakva je to bakterija?

Može izazvati ozbiljne infekcije počevši od pluća do infekcija urinarnog trakta i rana.

Kako se širi?

Acinetobacterom se možete zaraziti ponajprije ponajprije dodiranjem s osobom koja je nositelj te bakterije, odnosno, primjerice, zaraženim ručnikom. Bakteriju možete dobiti preko ozljede na koži, baš kao i putem urinarnog katetera, ali i centralnoga venskog katetera. Treba voditi računa o higijeni ruku (dobro i dovoljno dugo prati ruke!). Valja također paziti ako imate otvorene rane te ste nedavno završili liječenje antibioticima.

Pretrage će ustanoviti prisutnost ovih bakterija u organizmu

Acinetobacter baumannii
i *Klebsiella pneumoniae*
pridružuju se MRSA po
otpornosti na lijekove

Koji su znakovi i simptomi infekcije?

Visoka temperatura, crvena, topla i bolna mjesta na koži ili rane, narančaste kvрге s čirevima, mjehurićima, također i kašalj, bol u prsima te teško disanje, baš kao i osjećaj pečenja pri mokrenju, nesanice, glavobolja i ukočen vrat.

Kako se dijagnosticira zaraza ovom bakterijom?

Uzorak krvi, urina ili tkiva daje u laboratorij na pretrage, te se mora obaviti rentgenski pregled pluća.

Kako se liječi?

Ako posumnjate na simptome, javite se što prije svojem liječniku. Pravodobno će liječenje smanjiti moguće posljedice i spriječiti širenje infekcije. Liječnik će vam propisati antibiotske lijekove, a trebat ćete voditi računa o tome da infekciju ne proširite na druge.

Dobar sanitajzer sve rješava

Perite ruke vodom ili sanitajzerom uvijek nakon uporabe toaleta, prije nego što dirate hranu, te nakon kašljanja i kihanja. Ako nemate svježe vode i sapuna, uvijek možete uporabiti sanitajzer. Proizvode ih u malim praktičnim pakovanjima koje možete nositi sa sobom kamo god pošli.

Oprezno s lijekovima

Kad pijete antibiotike, uvijek pažljivo slijedite liječnikove naputke. Popijte sve tablete, čak i ako se osjećate bolje. U suprotnom, bakterija može postati otporna. Uzimanje antibiotika bez potrebe može također ojačati bakteriju. Ne pijte lijekove na recept bez liječnikova znanja.

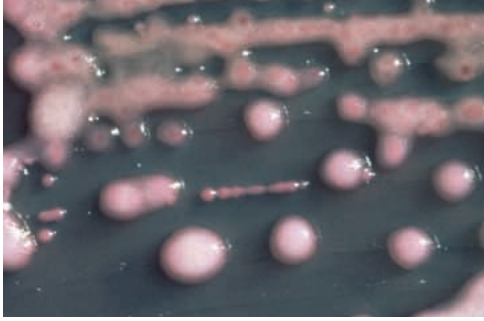
Klebsiella pneumoniae

E. coli je dobila konkurenciju

Ova se bakterija može naći u zemlji, vodi i povrću. U ljudi se može izolirati na koži, u ždrijelu i gastrointestinalnom sustavu. Smatra se uobičajenom bakterijom koja se može naći u bolnicama. Uz pluća, infekcije se pojavljuju u trbušnoj šupljini te u urinarnom traktu. Zapravo to je drugi zarazni patogen uz ešerihiju koli koji uzrokuje urinarnu infekciju.

Uzorak *Klebsiella pneumoniae* izbliza

Koga napada?

Napada prije svega osobe s oslabljenom imunošću poput bolničkih pacijenata, osoba s dijabetesom, te bolesnika s kroničnim plućnim bolestima. I osobe sklone pretjeranoj konzumaciji alkohola sklonije su od drugih zarazama što ih uzrokuje *Klebsiella pneumoniae*.

Simptomi zaraze *Klebsiellom pneumoniae*

Obično se pojavljuje kašalj s ispljuvkom. Oboljeli osjeća bol u prsima, ima visoku temperaturu, gubitak daha i simptome sasvim nalik na gripu. U nekim slučajevima može se pojaviti destrukcija pluća pa čak i plućni apces (vrećice gnoja u plućima). Gnoj se može pojaviti u tkivima koja okružuju pluća – to se stanje zove **emfizem**, nakon čega nastaje ožiljkasto tkivo.

Fatalna bakterija...

Prema statistikama, smrtnost od *Klebsiella pneumoniae* veća je negoli od obične upale pluća. Tomu je obično uzrok već postojeća bolest u pacijenata koji se zaraze ovom bakterijom. *Klebsiella* također može izazvati infekcije urinarnog trakta te kirurških rana. Iznimnom su riziku izloženi ljudi koji su na umjetnim plućima ili koji se moraju kateterizirati.

Kako se možete njome zaraziti?

Klebsiella pneumoniae može se dobiti u bolnici baš kao i izvan nje. Dok će se zdrava osoba teško zaraziti tom bakterijom, ona može izazvati izrazito zaraznu i smrtonosnu upalu pluća u hospitaliziranih pacijenata. Ovakvu upalu pluća karakteriziraju krvavi ispljuvak, smrt stanica i destrukcija pluća.

Kako se dijagnosticira *Klebsiella pneumoniae*?

Najsigurniju dijagnozu liječnici će postaviti koristeći se nalazima rentgenskih snimaka pluća, krvnih pretraga i pretraga ispljuvka.

Kako se liječi?

Preporučuje se liječenje antibioticima kao što su **aminoglycoside** i cefalosporin (cephalosporin). Uobičajeno je ponavljanje bolesti pa oboljelima treba dulje da se oporave.

Pazljivo je liječenje najvažnije za izlječenje

MRSA - zlatna bakterija

Već je imuna na meticilin, amoksisilin, penicilin, oksacilin te druge antibiotike.

Kako počinje?

U početnoj se fazi na koži pojavi mala kvrga koja se poslije pretvara u duboke, inficirane čireve, koji postaju vrlo bolni i često osoba dobiva temperaturu. Bakterija napada meso i čak vitalne organe. Napreduje brzo, obično u dan ili dva.

Simptomi infekcije MRSA jesu:

Većinu infekcija MRSA čine infekcije kože, poput malih crvenih kvrga u koži pa čak i u masnome tkivu neposredno ispod kože, točnije, u celulitu. Čirevi poput gnojne infekcije korijena kose – folikula ili pak apscesi (vrećice ispunjene gnojem ispod kože)... Glavni je problem s MRSA da infekcija s kože može prijeći na gotovo svaki drugi organ.

Zašto je MRSA tako opasna?

Riječ je o obliku bakterije *Staphylococcus aureus* koja je razvila specifičnu otpornost, najprije na djelovanje penicilina od 1947. godine, a poslije i na djelovanje antibiotika meticilina i sličnih antistafilokoknih lijekova koji pripadaju grupi beta-laktamaza. Sam naziv govori da je riječ o bakteriji otpornoj na meticilin: **M**eticilin **R**esistant (otporan) *Staphylococcus aureus*, odnosno zlatni stafilocok.

Odakle dolazi MRSA?

Obični stafilocok jest bakterija (*Staphylococcus aureus*) često prisutna na koži ili u nosu zdravih ljudi, pa se tako smatra da kolonizira (bakterije prisutne, bez izazivanja infekcije) područje nosnica kod 25 - 30 posto populacije. Prisutnost bakterije *Staphylococcus aureus* na neoštećenoj koži u većine ljudi ne izaziva nikakva oštećenja, dok prodor mikroorganizma ispod kože ili u tijelo (npr. u pluća) može izazvati ozbiljne zdravstvene probleme (npr. vried ili upalu pluća). Osobe koje na koži imaju tu bakteriju, i koje ne moraju imati zdravstvenih problema, mogu biti prenositelji tog mikroorganizma.

Lijekove treba piti
pod strogim
liječničkim nadzorom

MRSA se možete
zaraziti i izvan bolnice

MRSA najviše ugrožava

Najviše ugrožava novorođenčad jer njihov imunostni sustav još nije razvijen, baš kao i starije osobe. U skupinu visokorizičnih pacijenata koji se mogu zaraziti MRSA ubrajaju se teški i kronični bolesnici, osobe na dijalizi, kao i sve osobe s oslabljenom imunošću.

Tko najčešće obolijeva?

Dok prisutnost MRSE na zdravom organizmu ne mora nužno izazvati nikakve probleme, u osoba s oslabljenom imunošću, dubokim ranama, intravenskim kateterima, može biti pogubna za život. U njihovu slučaju, prodor MRSE u tijelo može dovesti do teških posljedica kao što su trovanje krvi (septikemija), infekcija kosti (osteomielitis), infekcije srčanih zalistaka (endokarditis) itd. S obzirom na to da bakterija može biti prisutna na koži, a da ne uzrokuje daljnja oštećenja, posjetitelji bolničkim pacijentima koji imaju MRSA, odnosno bolničko osoblje koje liječi i njeguje oboljele, najvjerojatnije se neće inficirati. No, oni mogu biti prenositelji mikroorganizma na osobe koje pripadaju navedenim rizičnim skupinama, koje su tada pod povećanim rizikom za razvijanje za život opasnih bolesti. Dakle, MRSA ugrožava osobe koje već boluju i čiji je imunostni sustav suprimiran (oslabljen).

Kako se širi?

Dodirom kože na kožu, kašljanjem i kihanjem, dodiranjem zaraženih objekata, nedostatkom higijene, putem otvorenih rana, a česta je tamo gdje se predmeti dijele, obično u prenapućenim životnim uvjetima.

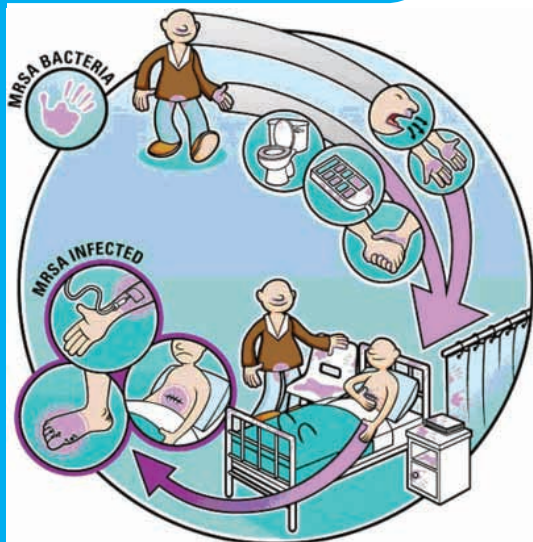
MRSA izbliza...

Kako je spriječiti?

Znanstvenici su jednu stvar ipak otkrili kad je MRSA u pitanju. Alkohol funkcionira kad je čišćenje površina u pitanju. Pranje ruku sapunom, uporaba alkoholnih dezinfekcijskih maramica te sanitajzera odličan su način prevencije MRSE, kao i držanje čistima ogrebotina i posjekotina, pokrivenih zavojem ili flasterom dok ne zacijele. Izbjegavajte fizički kontakt s ljudima koji imaju otvorene rane ili zavoje te obvezno perite ruke nakon eventualnog kontakta s njima. Osim toga, izbjegavajte zajedničku uporabu osobnih predmeta kao što su ručnici ili britvice, te održavajte okolinu čistom i suhom (prašina i nečiste površine katkad mogu biti pravi rezervoar mikroorganizama).

I ne samo bolnička bakterija

Od stafilokoka, uključujući i MRSA oblik, najčešće se razbolijevaju osobe s oslabljenim imunostnim sustavom. S obzirom na to da takvih osoba najviše ima u

Krug širenja MRSE

nih apscesa, koji mogu biti različita izgleda i oblika, a obično su crveni, bolni i sadržavaju gnoj. Ako uzročnik na bilo koji način prodre u tijelo, može dovesti do opasne upale pluća koju je teško liječiti. Rezultati studija iz SAD-a iz godine 2003. upozoravaju na to da je od svih klinički tretiranih MRSA, njih 12 posto stečeno u zajednici, iako taj broj varira u različitim populacijama i geografskim područjima. CA MRSA najlakše se prenosi u zajednicama koje podrazumijevaju zajednički boravak i bliske kontakte većega broja osoba kao što su škole, zatvori, športski klubovi. Mogućnost dobivanja MRSE u zajednici dodatno pospješuju bliski kontakti „koža na kožu“, različita oštećenja kože (ogrebotine, razderotine, posjekotine), onečišćene površine i predmeti, prenapučeni životni uvjeti i loša higijena, što je najvažniji čimbenik.

Kad i kako se pojavila MRSA?

Prvi put pojavila se u Velikoj Britaniji **1961.**, a prva veća pojava u SAD-u dogodila se **1981.** među intravenskim **ovisnicima**. **MRSA tipa CC398** pojavila se među **stokom** koja se uzgaja za **mesnu industriju**. Prenosi se na ljude koji rukuju mesom zaraženih životinja, a u životinja je uglavnom asimptomatska.

Koliko je MRSA opasna?

MRSA je potencijalno smrtonosna, vodi do sepse i do septičnog šoka. MRSA nije na-

bolnicama, MRSA je dugo smatrana isključivo bolničkom infekcijom i tretirala se raznim mjerama isključivo u bolnicama. Međutim, od stafilokoka, pa i njegova MRSA oblika, mogu se razboljeti i osobe izvan bolničkog okruženja. Ako je infekcije MRSA dobivena od osobe koja nije ležala u bolnici posljednjih nekoliko godina, ili nije bila izložena dijalizi, kateterizaciji ili nekom kirurškom zahvatu, taj oblik MRSA infekcije naziva se **CA-MRSA** (prema engleskom **Community Acquired MRSA** ili MRSA stečena u zajednici, društvu). Najčešće se očituje raznim oblicima akni, gnojnih vrijedova i kož-

Higijena najviše pomaže u prevenciji od zaraze ovim bakterijama

Uvijek pri ruci,
za čiste ruke.

... jer zdravlje je bitno!

EXODOR

Instant Hand Sanitizer, 60ml
Gel za suho pranje ruku bez vode.

- **Uništava 99,9% poznatih bakterija**
- **Bogat** vitaminom E, aloe verom i glicerinom - **njeguje, hidratizira i dezinficira**
  - Stane u svaki džep, torbicu, pretinac u automobilu, školsku torbu
- **Koristan** u automobilu, na putovanju, u školi, na izletu, u šetnji s djecom, na radnom mjestu, na javnim mjestima, kod društvenih kontakata i bavljenja životinjama

NAČIN UPORABE: Manju količinu staviti u dlan i trljati dok se ne osuši
Proizvod je dostupan u ljekarnama i biljnim drogerijama

zvana superbakterijom samo zahvaljujući svojoj otpornosti. Njezina je smrtonosnost povećana zbog taloženja toksina preko bakteriofaga poput Panton-Valentin leukocidina (PVL). Bakteriofag (fag) zapravo je bakterijski virus. Medicinske sestre i liječnici, te posjetitelji moraju biti posebno pažljivi da je ne šire dalje, što je teško jer je MRSA otporna na većinu dezinficijensa, a studije pokazuju kako je 58 posto ljudi zaposlenih u bolnici prenositelja ove bakterije. Djeca bi se također trebala pričuvati da se ne zaraze zbog nehigijenskih uvjeta.

Pažljivo vođenje brige o higijeni, bili u bolnici ili ne, te upućivanje drugih da se pridržavaju pravila pranja ruku i dezinfekcije jedini je način da se izbjegnu neželjene posljedice širenja bakterija kao što su *Acinetobacter*, *Klebsiella* i *MRSA*.

Klebsiella može imati simptome poput gripe

Acinetobacter baumannii gledan kroz leću mikroskopa

Kako nam je bilo u autoškoli

Sve je počelo potkraj kolovoza, kad je skupina od sedam paraplegičara i tetraplegičara, inače sudionika projekta *Yes, I can*, krenula je u autoškolu. Izbor je pao na jedinu zagrebačku autoškolu, opremljenu prilagođenim vozilom iiskusnim instruktorom za osobe s invaliditetom – autoškolu Miramare. Roman, Janko, Božana, Božica, Nevena, Antonija, Ivan naši su kandidati za buduće vozače. Nestrpljivo su čekali mogućnost da napokon krenu učiti vožnju •

invaliditetom. U međuvremenu je zaštitnim znakom autoškole postala ljubazna gospođa Alija, tajnica autoškole. Ona je našu skupinu i predbilježila za ispit. Odlučili su se za elektroničko rješavanje. Ubrzo stiže i vijest. Četvero je prošlo, troje je palo. Ponavljačima je pomalo neugodno. Iako se trude izgledati nehajno, ne uspijevaju prikriti razočaranje. Ipak ne odustaju. Uče, pa su se rezultati uskoro i pokazali. Polažu i jedan po jedan gube ponavljački status.

Kad cure uče voziti

Božica je položila otprve i bacila se na vožnju. Ona si vozački dosad nije mogla priuštiti pa je ovaj projekt prava blagodat za nju. Slično je i s Nevenom koja je napokon dočekala slatka iskušenja autoškole. Nažalost, kako je majka deččića Dominika, ni ona si plaćanje autoškole ne bi mogla priuštiti. Srećom, projekt *Yes, I can* tu je baš za njih.

Nastava u prilagođenoj učionici debelih zidova, ugodnoj za ljetnih vrućina bila je dobar početak

prvo iskušenje. Zdravstveni pregled. Svih sedmero prolazi bez teškoća. Slijede dva tjedna predavanja iz prometnih propisa i prometnih znakova. Tajnik autoškole Miramare Petar Kovaček daje sve od sebe da našim polaznicima sve bude jasno. Ali i da im bude i zabavno. Naši cure i dečki su motivirani, nije im teško ni jutarnje buđenje tijekom vrućih kolovoških dana. Kako i ne bi, jer, ne kaže bez razloga instruktor vožnje Željko Bek u autoškoli Miramare, inače stručnjak za osobe s invaliditetom, da osoba s invaliditetom u automobilu nije više osoba s

Marame, zavoji i tečaj

Naših je sedmero hrabrih nastavilo dalje hrabro kročiti stazom učenja vožnje. Slijedeća je stanica tečaj prve pomoći. Ljubazni Danijela i Slaven iz zagrebačkog Crvenog križa poslali su nam svoga izvanrednog predavača dr. Igora Bičanića. Prvi put smo tako susreli liječnika koji bez teškoća popunjava formulare te odgovara na sva pitanja. Doduše, činilo se to kao iz kakve anegdote. Osobe trajno vezane za invalidska kolica, pa uče kako priskočiti u pomoć, izvlačiti ozlijeđene iz automobila nakon nesreće. Ipak, uz činjenicu da je to obvezni dio programa osposobljava-

Kad je došlo vrijeme za pokazivanje zamatanja glave, Antonija je krenula u akciju

Njezin suradnik Roman odlučio se prepustiti sudbini

Projekt *Yes, I can* financiran je sredstvima Europske unije, te sufinanciran sredstvima Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske. Namijenjen je isključivo osobama s paraplegijom i tetraplegijom te njihovu učinkovitijem uključivanju na tržište rada. U sklopu projekta *Yes, I can* sudionici, uz autoškolu, pohađaju tečajeve engleskog, njemačkog, talijanskog i španjolskog te tečaj web dizajna, socijalnih vještina i EBCL-a.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZA UDRUGE

nja za vozača B-kategorije, važno je uvijek znati kako. Jednostavnije rečeno, znati pomoći. Makar nekom govoriš što treba učiniti u slučaju kakve izvanredne situacije... I treba li reći, svih je naših sedmero kandidata pojačanih još i pridošlicom mladom Anom Matko (koja se u međuvremenu pridružila sudionicima projekta) položilo tečaj prve pomoći. Naravno da je prije samog ispita još bilo nervoznog prelistavanja udžbenika, ali ništa previše drastično. Bravo!

Zatim je uslijedila mašnica

Malo je smiješno...

EasiCath hidrofilni kateteri

Naručite svoje besplatne uzorke putem našeg besplatnog telefona **0800 200 086** ili pošaljite ispunjeni kupon na našu adresu:

Coloplast A/S Predstavništvo Zagreb,
Nova cesta 60,
10 000 Zagreb

Ime i prezime: _____

Adresa: _____

Telefon: _____

Želim primiti besplatne uzorke EasiCath katetera

Svi vaši osobni podaci imat će status poslovne tajne te će se čuvati u strogom povjerenju i koristiti u skladu s važećim propisima.

EasiCath hidrofilni kateteri

U dodiru s vodom aktivira se gladak i klizav sloj zahvaljujući kojem kateter prolazi kroz mokraćnu cijev uz minimalnu nelagodu i trenje.

Prednosti hidrofilnog katetera

- Smanjuje rizik od urinarnih infekcija*
- Smanjuje rizik oštećenja uretre**

*Cindolo et al 2004, de Ridder et al 2005, Cardenas et al 2011

** Fader et al 2001, Stensballe et al 2005

Pozdrav iz Splita

Nema Splita do Splita, a nema ni mora do juga, dodat ćemo mi. Ovaj je radni vikend šaptom prešao u Radni tjedan. Zašto? Zato što je prebačen iz Umaga malo dublje u Dalmaciju, točnije, u Split. Tamo pak nismo dobili nijedan drugi termin, već taj koji zapada u sredinu tjedna. No, čini se da to sudionicima nije nimalo smetalo. Svi smo krenuli u Split vidjeti kakav je to hotel s čak pet zvjezdica. Znameniti Le Meridien Lav golemo je zdanje čijih većina soba i apartmana gleda na more. Zvuči gotovo pa savršeno. Radoznali, kapamo u hotel, čekamo

na prijavu i napokon se domognemo soba. Božica, Manda i ja u apartmanu smještene kraljevski. Ni u najluđim snovima ne bismo rekli da ćemo moći iz kreveta gledati u more. I to ne samo s jedne strane već s dviju strana... Uz to, nevjerojatno meka posteljina te udoban, ali dovoljno tvrd madrac. Kad smo se jednom zavalile u to čudo, željele smo više nikad ne ustati.

No prije konačnog 'razbaškavanja', večera. Filei sabljarkarke, kovača, topli buffet s najmekšim njokima koje sam jela u životu. Tjestenine, mesa, salate... Vraćamo se u svoje sobe željni odmora i lakih snova.

Vrijeme nas je tokom Radnog tjedna dobro poslužilo

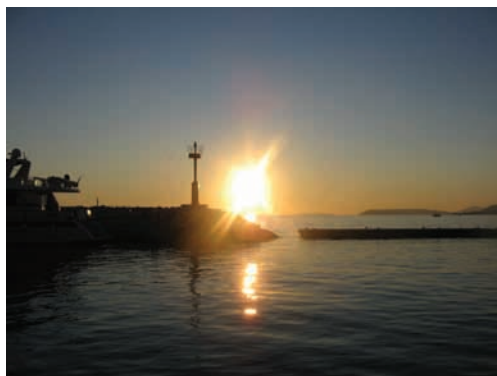
Sutra je i novi radni dan prepun događanja, predavanja i radionica.

Počinja s dr. Tomislavom Benjakom iz Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, koji nam je predstavio novi način utvrđivanja invaliditeta. Njegova je najveća bojazan da će unutar sustava jedinstvene liste procjene aktivni, uključeni ljudi imati manja prava, jer će se za njih primjenjivati viši kriteriji. Slijedila je gđa Jasenka Sućec iz Fonda za profesionalnu rehabilitaciju, koja nam je predstavila aktivnosti Fonda. Odmah zatim o aktivnostima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom govorile su Silvija Čelap i Aleksandra Hajdić.

Predivan zalazak Sunca dočeka nas je u Podstrani

Nevjerojatno je koliko svi mi smatramo za sebe da smo komunikativni, te da dobro razumijemo što nam drugi želi reći. Iako zapravo praksa pokazuje nešto sasvim drugo. Činjenice govore u prilog tome da se za uspješnu komunikaciju treba itekako potruditi. O tome, ali prije svega o aktivnom slušanju držale su radionicu psihologinje Maja Kristić i Nataša Radovanović. Jesu li sudionici Radnoga tjedna naučili kako je to slušati druge, ne znamo. Ali da je vladao velik interes to možemo, zasigurno, potvrditi. Uči u malu hotelsku dvoranu od trenutka kad je najavljena radionica bilo je zapravo fizički nemoguće.

Događanje dogovoreno za rano poslijepodne bilo je ugodno iznenađenje. Tenis u kolicima atrakcija je koju mnogi nisu željeli propustiti, iako se za to, ogleđno igranje tenisa trebalo spustiti niz vrlo strmi brijeg te prijeći rubnjak travnjaka. I ne samo to. Pružao se izbor: ili se pogurati kroz dosta uzak malo povišen prolaz koji vodi do košarkaškog,

Ovako to izgleda na večeri

pa preko njega doći do teniskog igrališta, dok je druga mogućnost značila preživjeti stazu punu šljunka... Bilo kako bilo, dio se zainteresiranih uspio nekako probiti prolazom, a neki su išli stazom. Važno je da se čak davdesetak njih na kraju ipak domoglo teniskog terena gdje su mogli uživati u prezentaciji. Neki su se, poput Keke ili Tatjane, čak i odvažili na igranje tenisa. Po ushićenim licima reklo bi se da su malo športske aktivnosti, druženje te boravak na toplom listo-

padskom mediteranskom suncu imali pozitivan učinak na naše tenisače. Ovaj je prijedlog bio ideja g. Mitra Drecuna, koji je, jednostavno, želio približiti bijeli šport ljudima u kolicima. Pozvao je instruktora te u Splitu angažirao također tenisača u kolicima. Očito da mu je ideja bila i više nego dobra. Komentari poput "bilo je interesantno" i "ovo je pravo iznenađenje" često su se čuli tog dana u Podstrani kad se komentirao tenis u invalidskim kolicima.

Publika željna novih znanja, ali i druženja

Velik interes izazvao je tenis u kolicima

Popodnevni su sati protekli u znaku radionice g. Leke Sokolaja, pravnika koji je bio svima na raspolaganju u vezi s pravnim pitanjima. Istodobno, za kraj je ostala tribina-radionica koju je većina sudionika ovog događanja u Podstrani jedva dočekala. Na jednom mjestu **dr. Silvija Potrebica** iz Specijalne bolnice za medicinsku rehabilitaciju

Coloplast

Lentismed

Predstavnik glavnog sponzora Bauerfeinda na djelu

Varaždinske Toplice, **primarijus dr. Zvonko Kejla**, voditelj odjela za ozljede kralježnice zagrebačke Klinike za traumatologiju te **primarijus Miroslav Jelić** kao izaslanik Ministarstva zdravstva, socijalne skrbi te predstojnik Hrvatskog zavoda za rehabilitaciju i ortopedska pomagala. Tema: rehabilitacija spinalno ozlijeđenih. Ovom prigodom primarijus Jelić informirao je o imenovanju povjerenstva za izradu prijedloga ustrojavanja nacionalnog spinalnog centra u RH. Također bilo je riječi o nedavnoj aferi vezanoj uz prilog na NOVOJ TV gdje se problematizirao pristup ozlijeđenima u Varaždinskim Toplicama, zbog čega je na Facebooku prozvana bolnicom strave i užasa, dr. Potrebica je istaknula da ne bježi od odgo-

vornosti. Ipak, imajući na umu uvjete u kojima bolnica radi, u zgradi staroj 260 godina, te s ograničenim sredstvima za svakog spinalno ozlijeđenog, bolnica se trudi u okvirima svojih mogućnosti. Uslijedila su pitanja o tome tko mjeri invalidska kolica u Varaždinskim Toplicama za koja su neki od sudionika kongresa ustanovili da su neodgovarajuća (obično prevelika i preglomazna), a bilo je i pitanja o samoj rehabilitaciji. Primarijus Kejla istakao je da Hrvatska zbog specifične građe treba više spinalnih centara, uz uvjet da jedan koordinira rad svih. Manda Knežević istaknula je da se rehabilitacijom smatra samo boravak u toplicama, dok pravi problemi spinalno ozlijeđenih počinju kad dođu kući. Nedostaje, naime, stručnjaka dovoljno upućenih u zdravstvene probleme osoba s ozljedom kralježnične moždine.

Ovako je završilo

ZAKLJUČCI SA ODRŽANOG U PODSTRANI U OD UTORKA 18. DO ČETVRT

1. ZAHTIJEVATI DA SE PRI PROCJENI INVALIDITETA POSEBNO POŠTUJU AKTIVAN ŽIVOT I AKTIVIZAM OSOBA S PARAPLEGIJOM I TETRAPLEGIJOM. U SUPROTNOM, DEMOTIVIRAJU SE PSIHOSTABILNE OSOBE KOJE SE TRUDE BITI UKLJUČENE U SVE I SVAKODNEVNE ŽIVOTNE AKTIVNOSTI, OD OSOBNIH DO DRUŠTVENIH. TAKOĐER SE TREBA U OBZIR UZIMATI KOMPENZACIJSKI DIO, JER OSOBA IMA POVEĆANE ŽIVOTNE TROŠKOVE.
2. INZISTIRATI NA TOME DA SE OSOBE S PARAPLEGIJOM I TETRAPLEGIJOM UPOZNAJU S MOGUĆNOSTIMA KOJE PRUŽA FOND ZA PROFESIONALNU REHABILITACIJU I ZAPOŠLJAVANJE OSOBA S INVALIDITETOM. INICIRATI DA SE U ZAKONODAVSTVO UVRSTE POTICAJI I ZA DRUGE OBLIKE ZAPOŠLJAVANJA (NE SAMO UGOVOR O RADU). TRAŽI SE DA SE NA STRANICAMA FONDA, KOJE SU VRLO DOBRE I INFORMATIVNE, STAVE PROČIŠĆENI TEKSTOVI ZAKONA I PRAVILNIKA KOJI REGULIRAJU PROBLEMATIKU OSOBA S INVALIDITETOM.
3. MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA UPOZNATI S NEDOSTATCIMA SADAŠNJEGA STANJA U VEZI S PROFESIONALNOM REHABILITACIJOM, PROCJENOM INVALIDITETA, PRERANIM UMIROVLJENJEM I DR. INZISTIRATI U PROVEDBI PROAKTIVNE POLITIKE KOJA POTIČE ZAPOŠLJAVANJE OSOBA S INVALIDITETOM I SPRJEČAVA RANA UMIROVLJENJA STRADALIH OSOBA KOJE KAO POSLJEDICU IMAJU PARAPLEGIJU ILI TETRAPLEGIJU.
4. OKUPLJENI ČLANOVI HUPT-A POZDRAVLJAJU IMENOVANJE POVJERENSTVA I PREDLOŽENE ČLANOVE POVJERENSTVA KOJE TREBA PREDLOŽITI RJEŠENJA SUKLADNO 43. SJEDNICI SABORSKOG ODBORA ZA ZDRAVSTVO I SOCIJALNU SKRB OD 25. SVIBNJA 2010.
5. INZISTIRATI NA ŽURNOJ PROVEDBI ZAKLJUČAKA S 43. TEMATSKE SJEDNICE SABORSKOG ODBORA ZA ZDRAVSTVO I SOCIJALNU SKRB ODRŽANOJ 25. SVIBNJA 2010. (PRILOG). UJEDNO, KAO DOPUNU KRATKOROČNIH CILJEVA USVOJENIH NA 43. SABORSKOJ SJEDNICI TRAŽIMO:

SA SEMINARA

U HOTELU *LE MÉRIDIDIEN LAV*

RTKA 20. LISTOPADA 2011.

- U SVJETLU NEDAVNIH PROBLEMA KOJI SU SE I MEDIJSKI OBRAĐIVALI, SPINALNO OZLIJEĐENI I DALJE TREBAJU REHABILITIRATI U VARAŽDINSKIM TOPLICAMA JEDINOJ USTANOVI KOJA IMA ISKUSTVA, A DO REALIZACIJE DUGOROČNIH CILJEVA SUKLADNO ZAKLJUČCIMA SABORSKOG ODBORA.

- IZNOS KOJI HZZO PLAĆA ZA LIJEČENJE I REHABILITACIJU SPINALNO OZLIJEĐENIH PREMALI JE ZA POKRIVANJE STVARNIH TROŠKOVA, POGOTOVO KADA JE RIJEČ O OSOBAMA KOJIMA SE STANJE ZAKOMPLICIRA ZBOG INFEKCIJA, DEKUBITUSA ILI NEKOGA DRUGOG RAZLOGA. U TAKVIM SLUČAJEVIMA MORA SE UZETI U OBZIR STVARNI TROŠAK LIJEČENJA.

- ZAPOSILITI ILI ANGAŽIRATI OSOBLJE RADI PRODUŽENJA AKTIVNOSTI NA POPODNEVNE SATE. ZA POČETAK, NAPRAVITI PRERASPODJELU RADNOGA VREMENA, PRIMJERICE, PSIHOLOG I RADNI TERAPEUT BAREM PO JEDAN DAN U TJEDNU TREBAJU RADITI U POPODNEVNIM SATIMA.

- PSIHOLOŠKA PODRŠKA MORA BITI U TERAPIJSKOM RASPOREDU SVAKE NOVOOZLIJEĐENE OSOBE, A POTPORU TREBA PRUŽITI I OBITELJI.

- PRED KRAJ REHABILITACIJE OSOBE S TETRAPELGIJOM KOJE ĆE U NASTAVKU SVOG ŽIVOTA TREBATI POMOĆ DRUGE OSOBE, ODREĐENO VRIJEME – JEDAN DO DVA TJEDNA – TREBAJU BORAVITI S ČLANOM OBITELJI U ZA TO ODREĐENOM PROSTORU KAKO BI SE EDUCIRALI UZ STRUČNU POMOĆ U OBAVLJANJU SVAKODNEVNIH AKTIVNOSTI U NEZAŠTIĆENIM UVJETIMA (OSOBNA NJEGA I HIGIJENA, KUHANJE I HRANJENJE, SVAKODNEVNA POTREBNA POMOĆ U OBAVLJANJU FIZIOLOŠKIH I DRUGIH AKTIVNOSTI).

6. ORGANIZIRATI RADIONICE O PISANJU PREZENTACIJA, PREZENTIRANJU, IZNOŠENJU SVOJEG MIŠLJENJA I DISKUTIRANJU.

Novi Zakon korak ka rav

Novi Zakon zasad samo najavljuje inkluzivni dodatak

Novosti u ovom Zakonu tiču se preustroja sustava socijalne skrbi, položaja korisnika prava i usluga u njihovu ostvarivanju, a naglasak je stavljen na usluge koje osiguravaju neovisno življenje, odnosno život u zajednici. Usluge se mogu kombinirati s određenim novčanim i drugim potporama, te je na taj način u većoj mjeri podržano aktivno uključivanje osobe s invaliditetom u život zajednice •

Centri za socijalnu skrb po novome – bez „odjela“ za OSI

Dugo najavljivani i među osobama s invaliditetom željno očekivani Zakon o socijalnoj skrbi stupio je na snagu početkom lipnja. Novi je Zakon donio, među ostalim, i novi ustroj sustava socijalne skrbi, zamjenjujući tako dosadašnje centre za socijalnu skrb zavodima za socijalnu skrb u županiji, koji će imati podružnice.

U sklopu projekta razvoja sustava socijalne skrbi (PRSS) 2008. – 2009. koji se provodio sukladno Zajedničkom memorandumu o socijalnom uključivanju Republike Hrvatske (2007.), u prosincu 2009. godine donesena je odluka o uvođenju nove organizacije rada centara za socijalnu skrb. Time se ostvaruje reorganizacija poslova zamišljena prema načelu „sve na jednom mjestu“. Uvode se prednji, odnosno prijamni ured i stražnji ured. Novim ustrojem izgubio se, nažalost, specijalizirani pristup. Poznato je da je u većim centrima za socijalnu skrb postojao „odjel“ za osobe s invaliditetom. Kadar koji je radio na takvim odjelima imao je specifična znanja o potrebama osoba s invaliditetom, o specifičnim problemima, o uslugama koje su im na raspolaganju, ne samo u sustavu socijalne skrbi nego i u okviru civilnog sektora, lokalne zajednice itd. Ti su zaposlenici imali kontakt s udrugama, ustanovama, drugim državnim i javnim službama, a znali su uputiti osobu s invaliditetom i na prava koja može ostvariti u drugim sustavima. Jednom riječju, osoba s invaliditetom u centru za socijalnu skrb mogla je dobiti potpunu informaciju i odgovore na sva svoja pitanja. Sada su odjeli podijeljeni samo na „odjel za djecu“, „odjel za odrasle osobe“ i „odjel materijalne pomoći“. Kako saznajemo u Uredu, ovakvim radom nezadovoljne su i osobe s invaliditetom i zaposlenici centara za socijalnu skrb.

nopravnom uključivanju

O inkluzivnom dodatku kao najavi

Inkluzivni dodatak za čije se uvođenje kao novog prava zalagao i Ured pravobraniteljice za osobe s invaliditetom, nije zaživio, no u Zakon je uveden kao najava, odnosno zakonodavac je obvezao Vladu Republike Hrvatske da najkasnije u roku od tri godine od dana stupanja na snagu Zakona o socijalnoj skrbi Hrvatskom saboru podnese prijedlog zakona kojim će se urediti pitanja inkluzivnog dodatka.

Tek uvođenjem ovoga prava može se očekivati istinsko izjednačivanje mogućnosti osoba s invaliditetom, odnosno postizanje svrhe novčanih naknada koje bi trebale poslužiti upravo tom izjednačivanju mogućnosti i omogućivanju samostalnog življenja i uključivanja u život zajednice na ravnopravnoj osnovi s drugima. Određivanjem visine inkluzivnog dodatka čiji bi iznos ovisio o stvarnim potrebama osobe s invaliditetom, a ne isključivo o stupnju njezina oštećenja, napraviti će se stvarni zaokret prema socijalnom modelu invalidnosti, a naknada će se pretvoriti iz socijalne naknade u novčani iznos koji služi izjednačivanju mogućnosti. Naravno, da bi postigao svoju svrhu, inkluzivni dodatak ne će smjeti biti vezan uz prihod ili imovinu osobe s invaliditetom.

Novi zakon bez znatnijih promjena u novčanim potporama

Novi Zakon o socijalnoj skrbi donio je neke promjene, no ne znatne. Oblici novčanih potpora ostali su isti, dodjeljuju se u približno istim iznosima, pod uvjetima vrlo sličnima kao što je to bilo uređeno starim Zakonom. Najznačajnije novčano pravo koje ostvaruju osobe s invaliditetom i dalje je osobna invalidnina. Donošenjem ustavne odluke (U-I-4170/2004 od 29. rujna 2010.), koja je objavljena u „Narodnim novinama“, broj 123/10., i prije stupanja na snagu novog Zakona o socijalnoj skrbi omogućilo se ostvarivanje prava na osobnu invalidninu i osobama s invaliditetom kod kojih je trajno i teško oštećenje zdravlja nastalo i nakon 18. godine života. Novi je Zakon regulirao ovo pravo u skladu s odlukom Ustavnog suda, no promijenio je i uvjete za ostvarivanje prava.

Prvi put u Zakonu o socijalnoj skrbi navodi se svrha osobne invalidnine, a to je „zadovoljavanje

Ispravlja se nejednakost u pravu na osobnu invalidninu

životnih potreba za uključivanje u svakodnevni život zajednice“. Smatramo da se ta svrha ne može postići dok god je primanje koje treba zadovoljiti ovu namjenu vezano uz dohodovni, odnosno imovinski cenzus. Što se tiče ovlaštenika prava na osobnu invalidninu vezano uz težinu oštećenja zdravlja, uvjeti ostaju isti dok god je na snazi Pravilnik o sastavu i načinu rada tijela vještačenja u postupku ostvarivanja prava iz socijalne skrbi i drugih prava po posebnim propisima („Narodne novine“, broj 64/02. i 105/07.).

Iako i dalje vezana uz prihod pojedinca, dakle osobe koja ostvaruje pravo na osobnu invalidninu, osobna invalidnina, prema novom Zakonu, pripada „osobi koja nema vlastiti prihod ili imovinu u vrijednosti većoj od iznosa iz članka 50. stavka 1. ovoga Zakona“. Odredba članka 50. stavka 1. govori o imovini u vrijednosti od 100 proračunskih osnovica za obračun naknada i drugih primanja u Republici Hrvatskoj na dan podnošenja zahtjeva. Rečeni je iznos dakle promjenjiva kategorija – trenutnačno proračunska osnovica iznosi 3.326,00 kuna (članak 21. stavak 2. Zakona o izvršavanju državnog proračuna, „Narodne novine“, broj 140/10.). Iz ovoga bi proizašlo da osoba koja ima vlastitu nekretninu u vrijednosti od 332.600,00 kuna (što je približno 44.400,00 eura) nema pravo na osobnu invalidninu.

Ovakva je zakonska odredba svakako u suprotnosti s jasno navedenom namjenom invalidnine u stavku 1. članka 70. Zakona, jer vezivanjem invalidnine uz vrijednost imovine, i to još na način ovako nisko postavljene granice, nikako se ne može zadovoljiti svrha takve potpore.

Zakonodavac je u članku 50. stavku 2. Zakona propisao: „Vrijednost zadovoljavajućega stambenog prostora u smislu članka 2. ovog Zakona, koji samac, odnosno punoljetni članovi kućanstva imaju u vlasništvu, ne uračunava se u vrijednost imovine iz stavka 1. podstavka 1. ovoga članka.“ Članak 2. Zakona kaže: „Zadovoljavajući stambeni prostor je stan ili kuća veličine 35 m² korisne površine za jednu osobu, a za osobe s invaliditetom 20 % veći (42 m²), uvećane za 10 m² za svaku daljnju osobu, s mogućim odstupanjem do 10 m², koji služi samcu, obitelji ili članovima kućanstva za podmirenje osnovnih stambenih potreba.“

Sukladno ovom članku, u vrijednost imovine osobe s invaliditetom ne bi se uzela u obzir 42 m², već dakle samo onaj dio koji prelazi taj iznos.

No, s obzirom na to da se u dijelu zakona koji definira uvjete za ostvarivanje prava na osobnu invalidninu ne poziva na odredbe članka 50. stavak 2., već odredbe članka 50. stavak 1.,

Obiteljski njegovatelj sada može postati, pod određenim uvjetima, i jedan od članova obitelji, i bračni ili izvanbračni drug roditelja

uskim tumačenjem Zakona proizašlo bi da se ova odredba ne primjenjuje pri ostvarivanju prava na osobnu invalidninu. Smatramo da bi propis bilo potrebno tumačiti u širem smislu, na način da ovdje također vrijede odredbe članka 50. stavka 2., no ovom Uredu nije poznata praksa postupanja Centara za socijalnu skrb o ovom pitanju ni stajalište Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi te se može pretpostaviti da će doći do različitog tumačenja propisa u različitim centrima socijalne skrbi, a time, posljedično, do nejednakog postupanja prema istoj kategoriji korisnika.

Ispravljena nejednakost u pravu na osobnu invalidninu

Zakonom o socijalnoj skrbi („Narodne novine“, broj 73/97., 27/01., 59/01., 82/01., 103/03., 44/06. i 79/07.), kojim je pravo na osobnu invalidninu mogla ostvariti samo osoba u koje je teško i trajno oštećenje zdravlja nastalo prije 18. godine života, bilo je određeno kako se u prihod ne ubrajaju stalna pomoć, obiteljska mirovina, iznos koji osoba ostvaruje na temelju propisa o obiteljskim odnosima od zakonskog obveznika uzdržavanje (alimentacija). Svrha je ovakve odredbe bila djeci koja su od rođenja osobe s teškim oštećenjem zdravlja, koje se vjerojatno nikada nisu osposobile za rad i bile radno sposobne, pružiti dodatnu zaštitu i prihod za podmirivanje osnovnih životnih potreba, ostavivši mogućnost ostvarivanja prava na osobnu invalidninu, zajedno s pravom na obiteljsku mirovinu (ostvarenu najčešće po pokojnom roditelju).

Nakon donošenja gore citirane ustavne odluke, kojom su sada i osobe u kojih je oštećenje nastupilo i nakon 18. godine života mogle ostvariti pravo na osobnu invalidninu, došlo je do nejednakosti među istom kategorijom korisnika jer se primjenom postojećega zakona dogodilo da starija osoba, koja je korisnik svoje vlastite mirovine koju je stekla radom i koja zbog težine oštećenja zdravlja ispunjava uvjete za osobnu invalidninu tu invalidninu ne može ostvariti, dok onaj umirovljenik koji je mirovinu „naslijedio“ od bračnog druga i nikada nije radio (ostvaruje pravo na obiteljsku mirovinu), a ima jednako teško oštećenje kao i prvo navedeni korisnik, ostvaruje pravo na osobnu invalidninu.

Postojeća nejednakost ispravljena je novim Zakonom kojim je određeno kako se u prihod ne uračunava pomoć za uzdržavanje (stalna pomoć u prijašnjem zakonu) i pomoć za troškove stanovanja koje su ostvarene na temelju ovog zakona, mirovina do iznosa najniže mirovine ostvarene za 40 godina mirovinskog staža, ortopedski dodatak, sredstva koje dijete ostvaruje na temelju propisa o obiteljskim odnosima i doplatak za djecu.

Prema podatcima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, najniža mirovina za 40 godina mirovinskog staža u 2011. godini iznosi 2.263,60 kuna.

Ovdje je sada prijeporna jedna druga nejednakost, a to je da na osobnu invalidninu utječe dohodak od rada. Važan dio politike prema osobama s invaliditetom u našoj je zemlji usmjeren i na njihovo uključivanje na otvoreno tržište rada. Zakonsko definiranje uvjeta za ostvarivanje prava na osobnu invalidninu definitivno ne ide prema tom cilju, jer, ako se osoba zaposli, a ostvaruje prihod veći od 1.250,00 kuna, ne može

Pravo roditelja njegovatelja na godišnji odmor rješava ovaj zakon

ostvariti pravo na osobnu invalidninu. Smatramo da bi, jednako kao i za mirovinu, iz prihoda trebao biti izuzet i dio plaće u jednakoj visini.

Uz roditelja njegovatelja tu su i „obiteljski“ njegovatelji

Status roditelja njegovatelja pravo je koje je uvedeno izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj skrbi iz 2007. godine. Namjena ovoga vrlo bitnog prava bila je spriječiti institucionalizaciju djece/osoba s najtežim stupnjem invalidnosti te omogućiti roditeljima takve djece da se u potpunosti posvete njihovoj njezi, jer ni jedno drugo pravo (pravo na dopust, pravo na rad u skraćenom radnom

vremenu) nije moglo zadovoljiti potrebe ove napose teške kategorije djece s teškoćama u razvoju, jer zbog težine oštećenja nisu niti mogla svakodnevno boraviti u ustanovi.

Prateći tijekom nekoliko godina primjenu zakona, primjedbe korisnika, stručnjaka, javnosti, udruga, pa i našeg Ureda, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi uvidjelo je potrebu reforme navedenoga prava, što je i napravljeno novim Zakonom o socijalnoj skrbi. Osim roditelja djeteta, „obiteljski“ njegovatelj sada pod određenim uvjetima može postati i jedan od članova obitelji, i bračni ili izvanbračni drug roditelja djeteta s teškoćama u razvoju, odnosno osobe s invaliditetom, koji nije njegov biološki roditelj, a živi u obiteljskoj zajednici s djetetom.

Uvjeti težine oštećenja zdravlja nisu se u bitnome mijenjali, tako da se i dalje ovo pravo ostvaruje za dijete, odnosno osobu s invaliditetom kojoj je radi održavanja života potrebno pružanje specifične njege izvođenjem medicinsko-tehničkih zahvata, te za onu koja je potpuno nepokretna i s pomoću ortopedskih pomagala, dok je kod ostalih potrebno postojanje više vrsta teških oštećenja (tjelesnih, mentalnih, intelektualnih ili osjetilnih). Zbog toga je bilo mnogo pritužbi na neravno pravo položaj osoba s teškim invaliditetom, koje se time smatraju diskriminiranim.

Člankom 77. a., stavkom 3. starog Zakona bilo je propisano kako se pravo na status roditelja njegovatelja priznaje jednom od roditelja ako zbog težine oštećenja ili bolesti djeteta njegovo zbrinjavanje nije moguće osigurati uključivanjem u programe boravka. Ovakva zakonska odredba izazivala je u praksi Centara za socijalnu skrb mnoge dvojbe i teškoće u postupanju, a i primjenom odredbe vidjelo se da je nedorečena. Naime, spomenuti članak naglašava činjenicu teškoće djetetova oštećenja i stoga pojačava uvjet za stjecanje prava određujući da status

ne može dobiti roditelj djeteta koje se zbog težine oštećenja ne može uključiti u programe boravka u instituciji. Ovdje se odmah pojavilo pitanje o primjerenom dokaznom sredstvu za utvrđivanje ove činjenice. Čini se da je jedino sredstvo ostala konstatacija/diskrecija socijalnog radnika centra za socijalnu skrb koji donosi odluku u prvostupanjskom postupku. Daljnja je dvojba bila u tome što se djeci koja žive u ruralnim, izoliranim ili čak manjim mjestima u Republici Hrvatskoj ne može osigurati dnevni boravak u ustanovi, ne zato što su ona iznimno teškog oštećenja zdravlja, nego stoga što, jednostavno, takva ustanova na njihovu području ne postoji. Postavljalo se zato stalno pitanje: je li takvim roditeljima onda nužno bilo priznati pravo na status roditelja njegovatelja? Treći, iznimno dvojbena dio odredbe bio je riječ „zbrinjavanje“. Glavni je problem bilo boravljenje djeteta u sustavu redovnog školovanja, gdje se doista radilo o boravku djeteta u smislu protoka određenoga vremena, no nije se moglo reći da je dijete u redovnoj školi „zbrinuto“, odnosno da mu netko pruža potporu u zadovoljavanju osnovnih životnih potreba. Ovo proizlazi iz odredbi Zakona o socijalnoj skrbi koje definiraju boravak, čije je bitno obilježje „osiguravanje zadovoljavanja životnih potreba, kao što su prehrana, održavanje osobne higijene, briga o zdravlju, čuvanje, odgoj i obrazovanje, njega, radne aktivnosti, psihosocijalna rehabilitacija, korištenje slobodnog vremena, organiziranje prijevoza i druge potrebe ovisno o vrsti korisnika“. Ustavni sud u svojoj odluci U-III-183/2009 (NN, 92/10.) zauzeo je stajalište kako faktično boravljenje u boravku u određenom trajanju samo za sebe nije jedini uvjet, koji je potreban, da bi se isti mogao smatrati (polu)dnevnim boravkom.

Uvidjevši prisutne probleme, novi Zakon o socijalnoj skrbi donosi drukčiju formulaciju pa kaže da će „roditelj imati pravo na status roditelja njegovatelja samo kada djetetu nije moguće osigurati zadovoljavanje njegovih životnih potreba uključivanjem u programe boravka te ako mu za to vrijeme nije osigurana potrebna usluga pomoći i njege“. Doslovnim tumačenjem ovakve odredbe mišljenja smo kako su se stvorili uvjeti da se status roditelja njegovatelja prizna roditelju djeteta koje ne može boraviti svakodnevno u ustanovi i u slučaju kada takva ustanova jednostavno ne postoji na području njegova stanovanja. Također su stvoreni uvjeti da se status prizna i roditelju djeteta koje se nalazi na redovnom školovanju ako mu za vrijeme boravka u školi nije omogućena potrebna pomoć i njega (primjerice, od asistenta u nastavi ili na drugi način).

Positivna novina u novom Zakonu jest i pravo roditelja njegovatelja na „privremenu nesposobnost za pružanje njege zbog bolesti“ i „tijekom odmora, kada ne obavlja poslove njegovatelja, a dijete je povjereno na temelju uputnice na kratkotrajnu njegu i skrb drugoj fizičkoj ili pravnoj osobi u kući, ili je upućeno na vikend – smještaj ili na povremeni smještaj tijekom godišnjeg odmora roditelja/obiteljskog njegovatelja po odredbama ovoga Zakona te ako je dijete na bolničkom liječenju najduže 2 mjeseca“. Nadalje je propisano kako „roditelj njegovatelj može koristiti odmor u trajanju do 4 tjedna tijekom godine“.

Bitnim smatramo ovdje spomenuti i odredbu kojom pravo na status roditelja njegovatelja mogu ostvariti oba roditelja ako je u obitelji dvoje ili više djece s teškoćama u razvoju. U slučaju jednoroditeljskih obitelji s dvoje ili više djece s teškoćama u razvoju, status roditelja njegovatelja može steći, osim roditelja, i jedan od članova obitelji.

Socijalne usluge predviđene novim Zakonom o socijalnoj skrbi

Socijalne usluge obuhvaćaju programe, mjere i aktivnosti kojima je moguće riješiti problem pojedinca ili obitelji, te osigurati poboljšanje kvalitete života. Uz prvu socijalnu uslugu (informiranje, prepoznavanje i početna procjena potreba), tu je i usluga savjetovanja i pomaganja, te obiteljske medijacije, a slijede pomoć i njega u kući. Na popisu su još usluga stručne pomoći u obitelji (patronaža), kao i usluga rane intervencije, pomoć pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja (integracija). Tu su još i usluge boravka, usluge smještaja i, naposljetku, usluga stručne potpore u obavljanju poslova i zapošljavanju.

Za osobe s invaliditetom usluge su bitne utoliko što pridonose osiguravanju prava na neovisno življenje i život u zajednici (čl.19. Konvencije o pravima osoba s invaliditetom). Usluge se prioritetno osiguravaju korisniku kako bi se zadržao u svojoj obitelji i lokalnoj zajednici. Samo iznimno, ako na području na kojem živi nema razvijene mreže usluga ili ako se uslugama ne mogu podmiriti sve njegove potrebe – tek na kraju je moguće priznati uslugu smještaja.

Usluge se odnose na savjetovanje i pomaganje osobi u rješavanju problema, uslugama pomoći u kući u smislu praktične pomoći u kućanstvu (nabava namirnica, pomoć u pripremi obroka, obavljanje poslova čišćenja i pospremanja stana, nabava i dostava gotovih obroka, održavanje osobne higijene i druga pomoć), ali i stručne pomoći u obitelji (patronaža) kojom uslugom osoba s invaliditetom može do 5 sati tjedno u obitelji dobiti stručnu psihosocijalnu rehabilitaciju u kući, ovisno o vrsti i težini invalidnosti i potrebama korisnika. Ovo može obuhvaćati stručne postupke za poticanje razvoja kognitivnih i funkcionalnih vještina, socijalnih vještina korisnika, a može uključivati vježbe orijentacije i kretanja u prostoru, vježbe svakodnevnih vještina, vježbe vida, tiflotehničku poduku, poduku za brajicu, audiorehabilitaciju, usvajanje znakovnog jezika, logopedsku podršku, senzornu integraciju, kineziterapiju i športsko-rekreacijske aktivnosti, glazboterapiju i glazbene aktivnosti, likovnu terapiju i likovne aktivnosti, psihološku ili sociopedagošku podršku, odgoj i edukacijsku rehabilitaciju i socijalnu rehabilitaciju.

Nadalje, što se tiče djece s invaliditetom, uvedeno je novo pravo – rana intervencija. Ovom se uslugom djeci od najranije dobi, i prije nego razviju teže smetnje, osigurava stručna pomoć i rehabilitacija, ako je potrebno i do 7. godine života. Ta se usluga pruža i kod pružatelja usluge i u domu djeteta.

Za školsku djecu i dalje je bitna usluga pravo na pomoć pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja – integracija. Ova usluga olakšava boravak djece s teškoćama u razvoju u okviru redovite predškolske ili školske ustanove, a stručnu

pomoć ostvaruju obrazovne ustanove – odgojitelji, nastavnici, profesori. Ovo se pravo ostvaruje putem doma socijalne skrbi, udruge ili druge pravne osobe koje pružaju usluge djeci s teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom. To je pravo bitan doprinos ostvarivanju edukacijske inkluzije djece s teškoćama u razvoju.

Usluge boravka obuhvaćaju cjelodnevni, poludnevni i povremeni boravak, a smještaj može biti privremeni, tjedni i stalni smještaj.

Novina u Zakonu jest privremeni smještaj koji se ostvaruje u kriznim situacijama, ili radi provođenja kraćih rehabilitacijskih programa, kao vikend-smještaj i povremeni smještaj npr. tijekom školske godine. Za osobe s invaliditetom ovakav oblik smještaja posebno je važan zbog više razloga: sada su jasno regulirani oblici psihosocijalne rehabilitacije u kraćim programima (npr. trening mobilnosti), također i vikend-smještaj radi prilagodbe na smještaj duljega trajanja ili npr. pripreme za povratak iz ustanove u obitelj i sl., te u slučaju zadovoljavanja važnih potreba roditelja /njegovatelja. Privremeni smještaj priznaje Zavod dok traje potreba, a najdulje šest mjeseci.

Još jedna važna usluga jest stručna potpora u zapošljavanju i obavljanju poslova. Ta se usluga pruža odrasloj osobi s invaliditetom radi njezina aktivnog uključivanja na tržište rada, a pružaju je stručni radnici Zavoda, domova socijalne skrbi, vjerske zajednice, udruge ili druga pravna osoba, što obuhvaća plan, izbor i pripremu pravne ili fizičke osobe radi osiguravanja primjerenih uvjete za rad korisnika, procjenu uvjeta, vrste i opsega poslova te pripremu i stručno vođenje korisnika. Zapošljavanje osoba iz stavka 1. ovoga članka i obavljanje poslova može se provoditi kod poslodavaca s kojim su Zavod ili dom socijalne skrbi, vjerska zajednica, udruga ili druga pravna osoba koja obavlja djelatnost socijalne skrbi, sklopili sporazum o zapošljavanju pod posebnim uvjetima. Opseg usluge i plaća korisnika za obavljeni posao utvrđuju sporazumno korisnik, odnosno njegov skrbnik ili zakonski zastupnik, Zavod, dom socijalne skrbi i poslodavac.

Zapošljavanje pod posebnim uvjetima i obavljanje poslova po ovom zakonu obuhvaća one vrste rada koji omogućuju očuvanje već stečenih znanja i razvoj novih sposobnosti.

Pomoć zaposlenim korisnicima u ustanovama ili pravnim osobama te kod drugih poslodavaca po ovom zakonu obuhvaća savjetovanje i pomoć pri rješavanju problema koje imaju u vezi s radom u radnoj sredini i nakon prekida radnog odnosa te pomoć pri ostvarivanju prava iz zdravstvenog i mi-

rovinskog osiguranja i obiteljske skrbi, a takve usluge pružaju Zavod, Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom i Hrvatski zavod za zapošljavanje, uz međusobnu suradnju.

Pravo na socijalne usluge ostvaruje se na temelju rješenja Zavoda. Prije donošenja rješenja potrebno je utvrditi individualni plan za korisnika usluge. U izradbi individualnog plana obvezno sudjeluje i korisnik usluge. Zavod prioritetno priznaje pravo na usluge skrbi u obitelji i lokalnoj zajednici, a samo iznimno, kada je to u najboljem interesu korisnika, priznaje pravo na skrb izvan vlastite obitelji korisnika kao smještaj. Pravo na usluge skrbi izvan vlastite obitelji može se priznati samo na zahtjev ili uz suglasnost osobe koja ispunjava propisane uvjete, odnosno uz suglasnost zakonskog zastupnika ili skrbnika te osobe.

Kao novinu u Zakonu o socijalnoj skrbi moramo navesti i načelo individualnog pristupa, što znači da se prava iz sustava socijalne skrbi osiguravaju u skladu s individualnim potrebama i okolnostima korisnika, uz njegovo aktivno sudjelovanje.

Zakonom je definirano da korisnik socijalne skrbi ima pravo sudjelovati u procjeni svoga stanja i potreba, kao i u odlučivanju o primanju potrebnih usluga te pravodobno dobiti sve informacije koje su mu potrebne za donošenje odluke i pristanak na uslugu, uključujući i rizik od ozljede ili štete, opis, cilj i korist od predložene usluge, kao i informacije o drugim raspoloživim uslugama i druge informacije važne za pružanje usluge.

Korisnik socijalne skrbi ima pravo dobiti svu potporu koja mu je potrebna za donošenje tih odluka, a bez pristanka korisnika, odnosno njegova skrbnika ili zakonskog zastupnika, ne smije se pružiti bilo kakva usluga (osim u slučajevima propisanim zakonom).

Također i dijete, sukladno svojoj dobi i zrelosti, te odrasla osoba lišena poslovne sposobnosti, sukladno svojim mogućnostima, imaju pravo sudjelovati i dati mišljenje u svim postupcima u kojima se odlučuje o njihovim pravima. Navedene postupke provode službene osobe osposobljene za rad s ovom grupom korisnika, u prisutnosti roditelja, skrbnika ili zakonskog zastupnika korisnika.

I na kraju

Iz navedenoga je vidljivo da se novosti koje u sustav socijalne skrbi uvodi Zakon o socijalnoj skrbi u najvećoj mjeri odnose na preustroj sustava socijalne skrbi, položaj korisnika prava i usluga u njihovu ostvarivanju, te naglasak na usluge koje osiguravaju neovisno življenje, odnosno život u zajednici. Usluge se mogu kombinirati s određenim novčanim i drugim potporama, te je na taj način u većoj mjeri podržano aktivno uključivanje osobe s invaliditetom u život zajednice.

Zakon definira socijalno planiranje na razini lokalne samouprave. To znači da se na razini države donosi strategija razvoja sustava socijalne skrbi, kojom se određuju ciljevi socijalne skrbi i mjere za njihovo ostvarivanje, a socijalni plan u djelatnosti socijalne skrbi za područje jedinice područne (regionalne) i jedinica lokalne samouprave donosi predstavničko tijelo područne (regionalne) samouprave.

Socijalni plan obuhvaća konkretne mjere i aktivnosti za poticaj i razvoj sustava socijalne skrbi te novih oblika pomoći i usluga za socijalnu uključenost na području jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave. U tu svrhu osniva se vijeće za socijalnu skrb u županiji koje čine predstavnici lokalne samouprave, Zavoda za socijalnu skrb, obiteljskog centra, domova socijalne skrbi, centara za pomoć i njegu, ustanova koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi, obrazovanja, zapošljavanja, zdravstva i drugih djelatnosti, a sve radi zajedničkoga planiranja i razvoja mreže socijalnih usluga i ostvarivanja prava i mjera socijalne skrbi.

Kvalitetno socijalno planiranje na lokalnoj razini trebao bi osigurati razvoj mreže ustanova socijalne skrbi i kvalitetnih ciljanih usluga, kojima će se osigurati aktivno i što neovisnije življenje osobama s invalidnošću i kvalitetu života njihovim obiteljima.

Vesna Mužina, dipl. soc. radnica, savjetnica pravobraniteljice za osobe s invaliditetom, i Sunčica Pivčević, dipl. iur., savjetnica pravobraniteljice za osobe s invaliditetom.

Kontakt:
pravobraniteljica za osobe s invaliditetom,
Savska cesta 41/3, Zagreb,
ured@posi.hr,
tel./faks: 01 6102 170; 01 6177 901.

Koji je tvoj anđeo čuvar?

Osjećate li njihovu prisutnost? Znete li čiju? Mali, veliki, debeli, mršavi, nasmijani, tužni. Bestjelesna bića koja imaju samo jedan cilj, čuvati nas male ljude na zemaljskom putu. Stvoreni su da provode Božju volju, da nam pomažu u svakodnevnoj borbi s vlastitim demonima koji nas opsjedaju. Šire bezuvjetnu ljubav, milost, blagoslov, uvijek nas drže da ne padnemo, zaustavljaju kad smo na rubu ponora. Vraćaju nam nadu, stavljaju nam osmijeh na lice, grle nas svojim mekim krilima, čuvaju nas... Svaki čovjek ima svojeg anđela koji se brine za njega od trenutka ulaska duše u tijelo, tijekom cijelog života i prati ga na povratku duše k Bogu. Anđeli su posrednici između Boga i ljudi, odnosno božanski glasnici, što njihovo ime i govori – grč. *angelos* znači glasnik. Vjerujem da se sve u životu događa s razlogom. Pa tako i anđeosku prisutnost možemo katkad doživjeti intenzivno, a kadšto zaboravimo na njih. Srećom, oni ne zaboravljaju nas i sve što nas sputava. Nesigurnost, strah, sumnja, loše misli. Zamolite svoje anđele za pomoć, ima ih mnogo, ne naplaćuju svoje usluge, a daju oslobođenje od patnje, otklanjaju ograničenja koja si tako često namećemo, daju unutarjni mir koji svi trebamo. Možda vam je u današnjemu, materijalnom pogledu na svijet teško vjerovati u ta bića. Pokušajte. Ako vam je to tako teško, budite vi nečiji anđeo, suosjećajte s ljudima u potrebi, saslušajte ih..Kada osjetite ljepotu i veličinu davanja, otvorit ćete se i naučiti primati. Anđeli vladaju određenim dijelom godine, točnije po jedan anđeo svakih pet dana. Ima ih ukupno 72. Sve osobe rođene u tih pet dana, bez obzira na godišće, imaju istog anđela čuvara. Budući da je svakom najzanimljiviji njegov osobni anđeo čuvar, objasnit ćemo kako ga možete pronaći.

21. – 25. ožujka**Vehuiah**

Osoba rođena u tom razdoblju vješta je, mudra, osoba koja je sposobna poduzeti i provesti teške pothvate.

Meditacijom na ime anđela Vehuia iščupajte negativno sjeme dijela koje ste posijali, jer tako ćete promijeniti svoju prošlost, preoblikovati sadašnjost i oblikovati budućnost ispunjenu radošću.

26. – 30. ožujka**Jeliel**

To su osobe živahna duha. Imaju diplomatsku narav, lako postižu dogovore, ugađenih su manira i strastveni su.

Meditacijom na ime Jeliela osvjetljava se cijelo duševno biće čovjeka, pretvara u svjetlost.

31. ožujka – 4. travnja**Sitael**

Takve osobe vole istinu, drže svoju riječ, osjećaju veliko zadovoljstvo u pomaganju drugima.

Meditacija na tu temu oslobađa vas od sebičnosti, ovisnosti, ljutnje i samosažaljenja.

5. – 9. travnja**Elemiah**

Osobe rođene u ovom razdoblju poduzetne su i vole putovanja.

Meditacijom na anđela Elemiaha uklanjaju se negativne misli koje generira ego.

10. – 14. travnja**Mahasiah**

Pod utjecajem ovog anđela osobe imaju ugodnu fizionomiju i karakter.

Meditacija na njegovo ime donosi ozdravljenje, a ta energija ozdravljenja pomaže prihvaćanju odgovornosti za vlastiti život, što se s vremenom može iskoristiti za ozdravljenje drugih.

15. – 20. travnja**Lelahel**

Ove osobe vole razgovarati, vole konverzaciju, i postižu slavu zahvaljujući svojim talentima i trudu.

Meditirajući na ime Lelahel, upoznat ćete pravo značenje riječi „sanjati“, probudit ćete se svako jutro mudrij i punih baterija.

21. – 25. travnja**Achaiah**

Vole učiti o korisnim vještinama, steći će slavu provodeći najteže zadatke i istraživat će praktične načine bavljenja umjetnošću.

Meditacijom ćete prizivati punu snagu kreativnih energija, što će vratiti smisao i svrhu u vaš život.

26. – 30. travnja**Cahethel**

Ovakve osobe vole rad, poljoprivredu, boravak u

prirodi i lov. Bit će vrlo aktivne u biznisu.

Meditacija na to ime donosi svjetlo pročišćenja koje čisti štetne utjecaje te pomaže u oslobađanju od napetosti i otklanja stres.

01. – 5. svibnja**Haziel**

Bit će iskrena u svojim obećanjima i lako će opraštati. Meditacijom na to ime uključujete se u anđeosku mrežu u kojoj možete prizvati pomoć i potporu pozitivnih anđela.

06. – 10. svibnja**Aladiah**

To su osobe koje imaju dobro zdravlje, imaju sreće u svojim pothvatima, rado su viđeni u najboljim društvima.

Meditacija na to ime stvorit će zaštitni plašt od negativnog utjecaja od tuđih loših nakana.

11. – 15. svibnja**Lauviah**

To je anđeo obnove koji utječe na velike ljude, mudre ljude, vlada obnovom i utječe na ljude koji ostavljaju trag u povijesti.

Meditacijom se čisti negativna energija, okoliš i ublažuje negativna energija.

16. – 20. svibnja**Hahaiah**

Osoba s ugodnom fizionomijom i ugađenim ma-

nirama nosi dašak tajnovitosti u sebi.

Meditacija donosi neuvjetovanu ljubav u vaš život, pomažući vam dati ljubav i voljeti cijeli ljudski rod.

21. – 25. svibnja

Lezalel

Rođeni u tom razdoblju lako uče i sve ih zanima, imat će sretna sjećanja i uspomene, elokvenciju govora.

Meditacija na to ime – zamislite nebo na zemlji.

26. – 30. svibnja

Mebahel

Osobine rođenih u ovom razdoblju vješte su u mirenju posvađanih, a pronalaze se u pravnim znanostima.

Meditacija – zbogom oružje.

31. svibnja – 4. lipnja

Hariel

To je osoba koja voli društvo pozitivnih ljudi, ima religiozne osjećaje i vjeruje u moralne vrijednote.

Meditacija na ime Hariel otvara pogled u budućnost.

5. – 9. lipnja

Hakamiah

To su osobe s hrabrim i časnim karakterom, odani su svojim nakanama, strastveni u ljubavi.

Meditacija na ime anđela – otpustite depresiju od sebe.

10. – 15. lipnja

Lauviah

Ove osobe vole glazbu, poeziju i filozofiju.

Meditacija – oslobođenje od egocentričnih želja.

16. – 20. lipnja

Caliel

Osoba je poštena, ima integritet karaktera, voli istinu.

Meditacija – blagostanje i plodnost ispunjavaju biće.

21. – 25. lipnja

Leuviah

Ovaj je anđeo zagovora, izravne veze s Bogom, oprašta grijeha, zaštićuje grješnike.

26. – 30. lipnja

Pahaliah

Anđeo koji utječe na vjersku orijentaciju, moral, teologiju, na čednost i pobožnost.

Meditacija na to anđeosko ime pomaže u pobjedi nad energijama *ega*.

1. – 5. srpnja

Nelchael

Osobe rođene pod vladavinom ovog anđela vole matematiku i geometriju.

Meditacijom se utječe na uklanjanje zaraza koje prijete svijetu (infekcija, rak, AIDS, onečišćenje, mržnja – sve što zagađuje svijet).

6. – 10. srpnja

Ieael

Rođeni trgovac i liberal koji ima filantropske ideje.

Meditacijom se utječe na ispunjenje duše svjetlom i štiti od negativnih ljudi.

11. – 15. srpnja

Melahel

Ove osobe poduzimaju najteže pothvate.

Meditacija na ime anđela potiče dijeljenje svjetlosti prijateljima i obitelji.

16. – 20. srpnja

Hahiuiah

Osobine su ovih osoba da vole istinu, egzaktnu znanost.

Meditacijom se uzdiže u više svjetove, uklanja tamu izazvanu negativnim mislima i osjećajima.

21. – 25. srpnja

Nithhaiah

Ovo su mudri ljudi koji vole mir i samoću.

Meditacija pomaže da se kaže istina.

26. – 30. srpnja

Haaiah

Osobe rođene u znaku ovog anđela jesu političari, diplomati, aktivisti za mir.

Meditacija vraća harmoniju u vaš život.

31. srpnja – 4. kolovoza

lerathel

To su osobe koje vole mir, pravdu, znanost i umjetnost.

Meditacija na to ime uklanja destruktivni utjecaj na život.

5. – 9. kolovoza

Seheiah

Ovo je osoba s dobrom procjenom, i uvijek djeluje uz dostojanstveni stav.

Meditacija na ime ovog anđela privlači odgovarajuće životne partnere.

10. – 14. kolovoza

Reiell

Ove osobe koje će svojim radom utjecati na širenje dobrih vrлина i istine u svijetu.

Meditacija na to ime daje snagu da se suočite s najboljim istinama.

15. – 19. kolovoza

Omael

Ove osobe najbolje se pronalaze radeći u zdravstvu, baveći se medicinom i anatomijom.

Meditacijom na temu anđela dobiva se snaga za pružanje ruke prijateljstva čak i najvećim neprijateljima.

20. – 25. kolovoza

Lecabel

Vole astronomiju, matematiku, geometriju, živjet će (i to vrlo dobro) od rješavanja najtežih problema.

Meditacija daje snagu da izvodite dobre zaključke.

26. – 30. kolovoza

Vasiariah

Osoba će biti dobre memorije, elokventnog govora, duševna i skromna.

Meditacija na temu tog anđela donosi širenje svjesti.

31. kolovoza – 4. rujna

lehuiah

Ove osobe ispunjavaju sve zadaće koje si zadaju.

Meditacija na to ime stva-

ra svjetlo u vama i uklanja negativne utjecaje.

5. – 9. rujna

Lehahiah

To su osobe koje vole raditi u timu, sklone su suradnji, odanosti, izvrsni su suradnici.

Meditacijom se stvara snaga da se nadiđu vlastite granice.

10. – 14. rujna

Chavakiah

Ta osoba želi živjeti u miru sa svima, stvara pozitivan osjećaj, bez obzira na cijenu.

Meditacija pročišćava želje i potiče da svoju ljubav dijelite s partnerom.

15. – 19. rujna

Menadel

Ovo je osoba koja uživa u svom poslu i egzistenciji, uglavnom je pozitivna.

Meditacijom se postiže hrabrost da se pobijede osobni strahovi.

20. – 24. rujna

Aniel

Takve će se osobe proslaviti zahvaljujući svojim talenatima i uvidima. Meditacija – uvidjet ćete posljedice svojih djela.

25. – 29. rujna

Haamiah

Osoba je tražitelj istine i, zasigurno, vjernik. Takvu osoba štiti ovaj anđeo.

Meditacija na ime tog anđela otvara za pomaganje, primanje i davanje.

30. rujna – 4. listopada **Rehael**

Ovaj anđeo je mjerodavan za zdravlje i dugotrajn život – on je sam lijek. Utječe na roditeljsku ljubav i ljubav djece prema roditeljima.

Meditacijom se transformira negativna situacija u pozitivnu.

5. – 9. listopada **leiazel**

Ovo su osobe koje vole konverzirati, poklonice su dizajna i znanosti.

Meditirajte na gumb koji gasi vaš ego.

10. – 14. listopada **Hahahel**

To su osobe pune energije, potpuno posvećene Božjoj službi bez ikakva straha.

Meditacijom se ozdravljaju sva područja života, od zdravstvenog preko financijskog do ljubavnog.

15. – 19. listopada **Mikael**

Vrlo radoznala osoba, upućena u mnoge tajne i vjerojatno uključena u diplomatske poslove, političke poslove.

Meditacijom na ime Mikael snažite se u uočavanju istine i djelovanjem prema istini.

20. – 24. listopada **Veualiah**

Osoba koja voli vojnu slavu, zainteresirana za oružje, energična.

Meditacijom se oslobađa snaga duha nad tijelom, duše nad egom.

25. – 29. listopada **lelahiah**

Osobine rođenih pod vladavinom ovog anđela vole putovanja, uspijevat će u svojim pothvatima i proslavit će se tijekom života.

Meditirajte na oprost i suosjećanje s drugima.

30. listopada – 4. studenoga **Sealiah**

Takve osobe vole učiti i predodređene su za materijalni napredak (ili su bogate ili će steći bogatstvo)

Meditacije na svjetlo duše najveći je izvor svakog imetka.

5. – 9. studenoga **Airiel**

Osoba ima jak i suptilan duh, duboke misli, moći će rješavati najteže probleme i pritom biti diskretna.

Meditacija na Airiela ispunit će vaše srce sigurnošću, stavom i uvjerenjem.

10. – 14. studenoga **Asaliah**

Takva je osoba pomirljiva i strastvena u svojim istraživanjima.

Meditacija – mir u svijetu počinje s mirom u vašem srcu.

15. – 19. studenoga **Mihael**

Ove su osobe zaljubljive prirode, vole šetnje i sve užitke.

Meditacijom se postiže sposobnost da se vide sva lica nekog problema.

20. – 24. studenoga **Vehuel**

Velikodušni ljudi, dobri u pravu i diplomaciji.

Meditacijom se daje prednost željama duše, umjesto željama ega.

25. – 29. studenoga **Daniel**

Osoba aktivna u biznisu, voli književnost te je izrazito elokventna.

Meditacijom na ime ovog anđela postaje se smiren i usredotočen na cilj.

30. studenoga – 4. prosinca **Hahasiah**

To je osoba koja voli apstraktne znanosti, zanima je sve što se tiče životinja, bilja i minerala, u medicini će istraživati lijekove, baviti će se otkrićima korisnima za društvo.

Meditacijom uklanjate ne-

gativne posljedice grijeha iz prošlosti.

5. – 9. prosinca **Imamah**

To je osoba jakog karaktera koja se strpljivo i hrabro zna nositi sa životnim nećama, voli rad i sve što poželi završiti će s lakoćom.

Meditacija – pali vatre stvaralaštvom u vama.

10. – 14. prosinca **Nanael**

Osoba voli biti melankolična, okrenuta prema obitelji i privatnom životu.

Meditacija – mijenjamo sebičnost s neuvjetovanim ljubavlju.

15. – 19. prosinca **Nithanael**

To je osoba koja će biti cijenjena zahvaljujući svojoj elokvenciji.

Meditacija uklanja strah od smrti.

20. – 24. prosinca **Mebahiah**

Osoba je cijenjena zbog svog rada i ispunjavanja svojih obveza.

Meditacija – ujedinjuje više i niže ja.

25. – 29. prosinca **Poiel**

Skromna osoba, uvijek umjerena, pomirljivog je humora.

Meditacijom na ime ovog anđela otklanjate ljutnju

iz svog srca, mijenjate je srećom i mirom.

30. prosinca – 3. siječnja **Nemamah**

To je osoba koja obožava vojsku, ističe se svojom hrabrošću, akcijama, širinom duha.

Meditacije – šapat duše i unutarnje svjetlo postaju sve jače i jače.

4. – 8. siječnja **leialeh**

Hrabra i čvrsta osoba, obožavatelji suprotnog spola.

Meditacija na to ime oslobađa vas od starih žalosti, bolova i patnje.

9. – 14. siječnja **Harahel**

Uspješna osoba u poslu s dionicama i u svim novčarskim transakcijama.

Meditacije – osiguravate si stalni dotok svjetla u svoj život.

15. – 19. siječnja **Mitzrael**

To su ljudi osviješteni i urovnoteženi; bit će poznati po dugom životu, dobrom humoru.

Meditacija će vam dati ravnotežu i harmoniju u najtežim životnim uvjetima.

20. – 24. siječnja **Umabel**

Vole putovanja, umjerene užitke, ali imat će osjetlji-

vo srce i ljubav će uzrokovati bol.

Meditacijom se pobuđuje energija ozdravljenja i vječnog plamena.

25. – 29. siječnja

Iahhel

Osoba koja voli mir i samoću, skromna, vrijedna i precizna u ispunjenju svojih obveza.

Meditacijom će se postići prijenos znanja djeci.

30. siječnja – 3. veljače

Anael

To je suptilna osoba i profinjena duha. Proslavit će se svojim radom.

Meditacija stvara i unosi zahvalnost u vaš život.

4. – 8. veljače

Mehiel

Ta će se osoba naći u zanimanjima vazanima uz književnost i knjige (od trgovca knjigama do autora pisca).

Meditacijom ćete se osjećati obasjani anđeoskom energijom.

9. – 13. veljače

Damabiah

Osoba će se baviti poslovima vezanim uz more, prati je sreća.

Meditacija – osjećaj da je anđeoski izvor probuđen u vama.

14. – 18. veljače

Manakel

Dobro je uravnotežena osoba koja će uvijek naći prijatelje i simpatizere, te će uvijek dobiti pomoć zbog ljubavnosti svog karaktera.

Meditacija na to ime otklanja negativne osjećaje samosažaljenja i osvete.

19. – 23. veljače

Eiael

Takva će osoba postići najveći duhovni uvid, voli samoću, razvija se u visokoj znanosti (filozofija, fizika, astronomija).

Meditacijom se stječe kontrola nad vremenom u životom. Uči živjeti u sadašnjem trenutku.

24. – 29. veljače

Habuhiah

Voli život na selu, lov, vrt, poljoprivredu.

Meditacijom na to ime budite sjećanje na svoje voljene koji nisu više na ovom svijetu.

29. veljače - 5.

ožujka Rochel

Osobe rođene pod ovim utjecajem sklone su moralu, običajima, zakonima koji se primjenjuju na sve ljude.

Meditacija otvara put prema vašemu duhovnom domu.

6. – 10. ožujka

Jabamah

To su osobe genijalnog uma i zaljubljene u filozofiju.

Meditacija pomaže odati dvojbu, paniku te tamo gdje je bio kaos, unosi red.

11. – 15. ožujka

Haiaiel

To su osobe hrabre, talentirane, poduzetne, pune energije.

Meditacija stvara snagu uvida i proroštva.

16. – 20. ožujka

Mumiah

To je osoba koja se razvija u medicini, koja istraživanjem prirode pomaže stvaranju blagostanja čovječanstva, a svoj će rad posvetiti pomaganju siromašnih i bolesnih.

Meditacijom se pročišćava sadašnji život ispravljanjem svega lošeg nataloženog iz prošlosti.

T. Hodak i B. Ravlić

BEZ BOLOVA SVAKI DAN

VATRA I LED

krema za ublažavanje boli s toplinskim efektom
mentol 10% i metil salicilat 15%

- Smanjuju bolove i ukočenost u mišićima i zglobovima
- Poboljšavaju cirkulaciju
- Smiruju umor i ublažavaju težinu i napetost u mišićima
- Pogodni za sve dobne skupine, rekreativce i sportaše

originalni kanadski gel za ublažavanje boli s
efektom hlađenja

LANDER®

U SVIM LJEKARNAMA I DROGERIJAMA
BISKA d.o.o Zagreb • Tel. 01/66 00 892

Moja je mama osoba s invaliditetom

Roditeljstvo osoba s invaliditetom ima svoje uspone i padove, baš kao i kod svih roditelja. Primjerice, Katarina se koristi elektromotornim kolicima, a njezin je sin isprva mislio da su svi kao njegova mama. Kad je donekle narastao, bio je ponosan kad su on i mama išli u shopping i mogao se hvaliti da je u rodu s tim kolicima •

Roditeljstvo osoba s invaliditetom ima svoje uspone i padove, baš kao i kod svih roditelja. Dijana, majka s cerebralnom paralizom, sjeća se dana kad je donijela kući svojeg sinčića. Suočila se tada s teškoćama pri podizanju djeteta iz kolijevke te njegovu nošenju po kući. „Bila sam izolirana“, rekla je, „nisam imala podršku te nekakvih drugih izvora informiranja. Naučila sam vrijednost pripreme te sam se za drugo dijete tri godine poslije već bila bolje pripremila.“

Silvana, druga majka s invaliditetom, kaže da se ne slaže s Dijanom. „Ništa napisano, nikakva teorijska znanja ne mogu te pripremiti za djetetovo rođenje. Najpametnije što možeš učiniti jest proučiti što trebate za njegu djeteta, financijski i u okvirima toga koliko fizičke pomoći trebate. Osigurajte se da imate dovoljno podrške za sebe i dijete kad jednom dođe“, kaže ona.

Biti pripremljen, za različite ljude znači nešto posve drugo.. Brojne knjige,

članci, videozapisi o trudnoći, porođaju, posvajanju, razvoju djeteta, mogu biti dobra polazišna točka. Možda ćete morati kopati kako biste došli do više informacija, savjeta i podrške koja je važna baš za vašu vrstu invaliditeta. Dobra je vijest da je dostupno sve više informacija o roditeljstvu osoba s invaliditetom. Razgovor s drugim mamama, onima s invaliditetom ili bez njega je bolja strategija za neke žene.

Gordana je majka s ozljedom kralježnične moždine, a dijeli s drugim majkama svoje iskustvo o svemu, od dojenja, mijenjanja pelena do izbora vrtića i škole. Tvrdi kako joj je najgore bilo suočavanje s problemima znajući pritom da se i brojni drugi suočavaju s istim teškoćama. „Mi roditelji ne dijelimo iskustva“, rekla je Gordana i napomenula kako joj je drago što će drugim roditeljima pomoći da ne kreću posve od početka i, šire gle-

dano, proslaviti s drugima iskustvo roditeljstva kao blagodati za osobe s invaliditetom.

Drugi način jest drukčiji pogled na postojeću situaciju. Dakle, pristupiti svojem roditeljstvu kao situaciji na koju se utječe u hodu. Potrebe vas i vašeg partnera mijenjat će se tijekom trudnoće, kako vaše dijete raste, te kako će se mijenjati vaš invaliditet.

Djeca i prilagodba

Baš kao što ćete se vi prilagođivati potrebama svojega djeteta, tako će se vaše dijete prilagođivati vama. Marija nam je objasnila kako joj se njezina kći naučila prilagođavati. „Još dok je bila mala djevojčica i željela je da je primim u naručje, išla bi do sofe i pripremila mi jastuk kako bih je lakše držala.“ Majke s invaliditetom, zaista se susreću s posebnim izazovima. Život ne postaje ništa jednostavniji kako njihova djeca rastu i stasaju. Američko istraživanje provedeno 1996. godine (Berkeley Planning Associates) na 792 roditelja s invaliditetom pokazuje da su najveći izazovi kako dolaziti na roditeljske sastanke i informacije, trčanje za djetecom, te planiranje rekreacije za njihovu djecu izvan kuće. Zadnji, ali ništa manje važan jest pronalazak pristupačnog parkirališta pokraj dječjih vrtića, školskih aktivnosti ili drugih događanja.

Kako djetetu reći da ste OSI?

Ne suočavaju se samo mame s izazovima povezanim s čisto fizičkim teškoćama poput vođenja djeteta s mjesta na mjesto već se pojavljuju i drugi problemi oko njezinog invaliditeta kako se dijete razvija i raste. Negdje u vrijeme srednje škole stvari se mogu promijeniti. Vaše dijete može osjećati nelagodu zbog vaše invalidnosti pa čak i krivnju. Djeca mogu osjećati strah od toga da budu drukčija. Također će propitivati znanja koja su dobila u školi i ono što su naučila kod kuće. Primjerice, Katarina se koristi elektromotornim kolicima, a njezin je sin isprva mislio da su svi kao njegova mama. Kad je donekle narastao, bio je ponosan kad su on i mama išli u shopping i mogao se hvaliti da je u rodu s tim kolicima. Već kao desetogodišnjak bilo ga je pomalo sram kad bi susreo mamu na ulici, a on se vraćao iz škole sa svojim prijateljima. Katarina je znala da je to normalna tinejdžerska reakcija na tu situaciju. Djeca će postati vrlo svjesna vaše invalidnosti, te postavljati sve više i više pitanja. Objasnjavanje da razumijete da se oni mogu osjećati neugodno jest tehnika kojom se roditelji s invaliditetom mogu koristiti da premoste teška vremena. Imajte na umu da sva djeca ne reagiraju jednako na roditelja s invaliditetom. Rasprave o toj temi postat će stalna točka vaših razgovora. Držanje

komunikacijskih kanala otvorenima, poticanje djece da govore o svojim osjećajima i eventualnoj nelagodi dobar je pristup ovakvoj situaciji.

Pozitivne strane OSI roditeljstva

Uočeno je da u obiteljima u kojima roditelj ima invaliditet – a o razlikama se govori, živi s njima i vrjednuje ih se – djeca imaju bolju šansu za razvoj otvorenosti za različitosti. To je pokazalo već spominjano istraživanje s Berkeleya. Roditelji takve djece ističu kao blagoslov da su njihova djeca naučila biti suosjećajna, otvorena, prihvaćajući različitosti.

Kako svojem djetetu objasniti maminu i tatinu invalidnost?

Sve što kažete svojem djetetu mora biti u skladu s razvojnom fazom u kojoj se djetete nalazi kako biste postigli odgovarajuću reakciju. Važno je znati pristupiti djetetu. Zasigurno, želite postići da se vaše dijete zna nositi s vašim invaliditetom, te izbjeći svaki osjećaj srama vezan uz vaš invaliditet.

Djeci svih dobi recite:

- da ste vi, njegova mama, osoba s invaliditetom
- naziv svojeg invaliditeta
- jednostavnim riječima objasnite kako vaš invaliditet utječe na vaše sposobnosti i aktivnosti.

Predškolska dob – pojasnite im invaliditet na njihovoj razini

Koristite se lutkicama ili igračkama kako bi vam u tom pomogle.

Ne prelazite mogućnosti njihova shvaćanja.

Školska dob

Recite im da ništa od onoga što su učinili nije uzrokovalo taj invaliditet.

Invaliditet nije prelasan.

Tko će se brinuti o njima ako je riječ o vrsti progresivnog invaliditeta.

Tinejdžerska dob

Dajte im informaciju s dosta detalja.

Na svako pitanje dajte cjelokupan odgovor.

Pobrinite se da imaju nekog izvan obitelji s kim mogu redovito razgovarati.

Budite spremni na sve.

Najbolje je objasniti invaliditet svojoj djeci, otvoreno i pošteno kazati im što je to invaliditet, te što ga uzrokuje. Kad bi svojoj djeci rekli da ne idete u shopping, ne vješate rublje, ne dižete teške stvari, jer to ne želite, ona bi odrasla misleći da je njihova majka lijena i želi da oni sve rade umjesto nje. Kad saznaju istinu, gaje razumijevanje i prihvaćaju tu različitost pa makar i kod svoje mame.

Božanina priča

Božana (43 godine), tetraplegičarka, majka desetogodišnjeg Petra

Dijete, dijete, dijete

Nisam planirala dijete, ali sam potajno željela svoje dijete. Dijete, dijete, dijete. Sjećam se bio je siječanij prije deset godina kad sam išla k liječniku provjeriti svoje sumnje. I zaista potvrdio je ono što sam osjećala – trudna sam. Bila sam sretna, ali ipak malo zabrinuta kako će sve to dalje ići. Dotad sam čula

samo za dvije žene s ozljedom kralježnične moždine koje su rodile. Nisam ih upoznala osobno. Da, i nešto malo sam čitala, da ozljeda NE utječe na plodnost u žena. To je sve što sam uspjela saznati prije moje trudnoće. Moj suprug Jure i ja bili smo sretni. On me je pratio na sve kontrole. Trebala sam, naime, pomoć pri prebačanju s kolica na stol za preglede, budući da stol kod ginekologa nije bio prilagođen.

Moj je organizam dobro prihvatio trudnoću, imala sam samo redovite mjesečne kontrole. Jedino što je zbog sjedenja u invalidskim kolicima, moj trbuh počeo više rasti u širinu, a ne u visinu. Zbog toga me je liječnik poslao u Petrovu, a tamo me je dočekala ljubazna liječnica i do porođaja brinula se o mojoj trudnoći.

Vijest nismo odmah podijelili s drugima. Čekali smo... Tek smo u petom mjesecu trudnoće rekli mojima. Oni su se jako brinuli za moje zdravlje, kako će proći trudnoća i porođaj. Podržavali su me moji prijatelji, a, zanimljivo, šira je okolina uglavnom negativno komentirala moje buduće majčinstvo. Nisam očekivala toliki otpor... Srećom, bila sam smirena, nisam htjela slušati što drugi pričaju. U vrijeme termina porođaja pozvana sam u bolnicu, dobila trudove i rodila prirodno. Petar se rodio baš na rođendan svoga tate. Gotovo nevjerojatno. Treći dan nakon porođaja bili smo sin i ja kod kuće.

Biti mama

Prvih je tjedan dana kod mene bila mama koja je pomagala. Onda smo ostali samo muž i ja i podijelili smo poslove. Uglavnom sam ga ja hranila, tata Jure kupao itd. Petar je bio dobro dijete nije plakao, bio je zdrav. Srećom, nismo ga naučili na ruke. Bio je veselo dijete i svima je slao puse... Nismo baš mogli prei-

načiti prostor po svome, jer smo bili podstanari. Kako imaš, tako imaš. Kad je Petar imao tri godine ostali smo sami, ostali smo bez tate, jer je on otišao k anđelima. Krenuli smo od početka. Snašli smo se moglo bi se reći, gledano iz današnje perspektive. Moj je Petar oduvijek imao kontakt s drugim ljudima u kolicima. Kako je rastao, ja sam mu, jednostavno, priču dopunjavala. Na njegove vječno zašto, kako i koliko odgovarala sam tako da je on to mogao shvatiti. Ispočetka, dok je bio manji odgovarala sam mu da me bole noge pa zato ne mogu stajati. Kasnije su slijedila i druga objašnjenja.

Petar u 1. b

Zgodno je bilo kad je Petar krenuo u prvi razred. Baš je on bio u razredu koji je smješten na katu. Doista teškoća ako se uzme u obzir da je cijela škola prilagođena za OSI. Nije bilo ni dizala. Srećom, roditeljske je sastanke učiteljica Helena organizirala u prizemlju škole. Već u drugom razredu Petrov 2. b razred preseljen je u prizemlje. Kako dijete raste i razvija se, s njime se razvija i roditelj. Ni ja u tome nisam bila, niti jesam iznimka.

Nevenina priča

Nevena (32 godine), paraplegičarka, majka devetogodišnjeg Dominika

Dijete kao posebna vrijednost

Trudnoća nije bila planirana u vrijeme kada se dogodila. No, mi u načelu jesmo htjeli dijete. U razdoblju kada sam ostala trudna, bili smo u pripremama za vjenčanje. Obilazili smo restorane, proučavali kako je koji prilagođen, gledali termine, razgovarali tko će se kako obući... A nakon godine i pol veze nismo baš previše marili za kon-

trancepciju. Ja nisam niti mislila da ću uspjeti tako lako „odraditi“ trudnoću i još sam pokušavala objasniti suprugu (tada mi je još bio dečko) da možda nećemo imati djece, da ima i to na umu i je li to veza kakvu želi u životu, želi li život možda bez djece. No njega ništa nije zanimalo, samo da smo nas dvoje zajedno. Tako nam je dijete zapravo bio posebni dodatak na ono dobro što smo već stvorili.

Umjesto vjenčanja Dominik

Planirali smo vjenčanje za 25. veljače 2002., a, na kraju, 22. svibnja iste godine rodio nam se sin. Mi smo se onda vjenčali „na brzaka“, na staru godinu 2001. Uopće nisam bila svjesna što se događa. Izostanak menstruacije i ona slika ultrazvuka nisu dovoljno „opipljiv“ dokaz dok ne počnu prve mučnine, povraćanje i, na kraju, dok ne počne rasti trbuh. Tako da sam bila gotovo pa ravnodušna. U biti, ja sam to sve tako realno i profesionalno uzela kao, sad moram odraditi tu trudnoću, da dijete bude u redu, da ja budem u redu, kao, imamo mi sad vremena, ne znam koliko, da se pripremimo. Kao da je riječ o nekom pokusu, probnoj vožnji. Oni koji me poznaju i oni koji me ne poznaju veselili su se tomu. Iako su se oni koji me ne poznaju pitali kako ću ja baratati s djetetom. I sama sam se to pitala, ali sam smatrala da netko tko mi nije nitko bitan u životu nema pravo niti misliti o tome. Oni najbitniji i prvi, a to su muž, mama, tata i muževi roditelji, oni su bili oduševljeni i spremni na pomoć tako da sve drugo i nije bilo važno. Ali je malo teško kada ni sami niste sigurni kako će to sve ići pa još kad čujete neke komentare sa strane...

Trudnoća po planu

Trudnoća je bila u redu. S djetetom također sve u redu. Jedino što sam ja imala strašne mučnine. Stalno mi je bilo slabo i dosta sam trudničkoga vremena provela u krevetu. Ne zbog toga da sam morala čuvati trudnoću, nego stoga što jednostavno nisam mogla izdržati te mučnine. I svako malo bih završila u bolnici na infuziji pa bih ostala na promatranju, a onda bih tražila da idem kući iako doktori nisu bili

baš za to. Ali ja nisam htjela ležati po bolnicama više nego što sam morala, pogotovo zato što je u globalu sve bilo u redu. Ipak je kod kuće sasvim druga priča. Tada smo još živjeli sa mojima pa je mama ispunjavala svaku moju želju za hranom što u bolnici ne bi bilo moguće.

Moj je suprug bio oduševljen kada smo vidjeli onaj plus na testu za trudnoću, a kad sam mu pokazala sliku ultrazvuka nakon prvog pregleda, sav se rastopio. Bio je pažljiv i brižan i trpio sve moje naredbe tijekom mučnina, kao što su „donesi lavor“, „odnesi lavor“, „vruće mi je“...

Porodaj carskim rezom

Rodila sam na carski jer je porodaj uranio 5 tjedana i ginekolog je odlučio da je tako sigurnije za mene i dijete i dobro je odlučio. Sin je bio malecki, ja sam kratko ostala na intenzivnoj, a on je stavljen u inkubator. Bio je mali, 44 centimetra i 2 kilograma te 50 grama. Ali je bio zdrav dečko, bez grješke. Otprilike dva tjedna nakon porođaja došao je kući.

Imali smo spremno sve. Krevetić, kolica, stol za presvlačenje... Mama mi je puno pomagala u svemu dok je muž radio. Ali sama sam ga presvlačila, oblačila, uspavljivala, hranila... Ono što su drugi morali bilo je kupanje dok je bio još tako mali i nosanje po sobi ako se nije mogao smiriti. Bio je dobro dijete i lijepo je napredovao. Kad smo sve uskladili i kad sam otkrila koliko mogu i na koji način, sve je bilo mnogo lakše i jednostavnije. I kad je počeo sjediti i shvaćati stvari oko sebe, vozao se sa mnom u krilu i oboje smo uživali u tome.

Božica Ravlić

Quadro Select®

Zaštita i stabilnost
Velike mogućnosti pozicioniranja
Multifunkcionalni jastuk
Idealan za mršavije korisnike
Jamstvo 3 godine

Contour Select®

Zaštita i stabilnost
Odličan za pozicioniranje nogu i zdjelice
Multifunkcionalan jastuk
Oprez kod mršavijih korisnika
Jamstvo 3 godine

Obratite nam se s povjerenjem:

BAUERFEIND d.o.o.
UPRAVA
Goleška 20,
10020 Zagreb
tel: 01 654 28 55
info@bauerfeind.hr

Zagreb
Božidarevićeva 13
tel: 01 244 41 61

Zagreb
Draškovićevo 56
tel: 01 481 49 19

Zagreb
Radnička cesta 57
tel: 01 353 51 27

Bjelovar
Franjevačka ulica 3
tel: 043 241 770

Daruvar
Trg kralja Tomislava 10
tel: 043 331 123

Koprivnica
Željka Selingerova 2a
tel: 048 210 140

Osijek
Vukovarska 12
tel: 031 372 474

Pula
Gradski stadion Aldo Drozina
Ulica Marsovo polje 10
tel: 052 544 393

Rijeka
Verdieva 3b
tel: 051 312 213

Slavonski Brod
A. Štampara 54
tel: 035 407 350

Split
Moliških Hrvata 4
tel: 021 457 818

Varaždin
Julija Merlića 26
tel: 042 313 989

Vinkovci
Trg Josipa Runjanina 6
tel: 032 308 411

Zadar
Kolovare 9
tel: 023 254 500

Taj ljudi svijet OSIJA

Drečavac s dizajnerskim pedigreeom

Ovaj jastuk upečatljive zelene boje proizvela je njemačka tvrtka, Amoena Medizin-Orthopädie-Technik GmbH, a nagrađen je Red dot nagradom za dizajn ove godine. Riječ je o high-tech jastuku posebno osmišljenom i razvijenom kao prevencija deku-bitusa. Silikonom ovaj drečavac smanjuje pritisak kod sjedenja.

Ovog nas je puta "puknulo" na dizajnerske uradke. Zanimalo nas je što ima novo u svijetu dizajna posvećenog olakšavanju života za osobe u invalidskim kolicima.

Vaga na daljinski

Plastična kolica za kupanje

Norveški dizajneri zaposleni u tvrtki Easyroller osmislili su invalidska kolica od same plastike. Točnije, termoplastike koja je ekološki prihvatljiva, dakle ne zagađuje okoliš. I ovaj je dizajnerski uradak zaradio Red dot nagradu na ovogodišnjem natjecanju. .

Kad je nakon nesreće postao paraplegičar utemeljitelj američke tvrtke Innovision, Doug Domel uvidio je važnost prilagođavanja svakodnevnih životnih potreba osobama s ozljedom kralježnične moždine. Primjerice, vaganje osoba u invalidskim kolicima. Uskoro mu je pala na pamet ideja da dizajnira vagu za osobe s ozljedom kralježnične moždine. Vrlo lagana sastoji se od četiri male bežične važuće podloge (jastuka) na koje se smjeste kotači invalidskih kolica. Tad te podloge (jastuci) šalju podatke o vašoj težini na monitor-displej.

Aktivno stajanje u Reaktivu

Glider je aparat s najsuvremenijom tehnologijom namjenjenoj **treningu aktivnog stajanja** za osobe s neurološkim oštećenjima poput paraplegije, tetraplegije, pareze ili multiple skleroze.

Za razliku od ostalih pasivnih stajalica, Glider omogućuje istodobni **razvitak opsega pokreta donjeg dijela te jačanje gornjeg dijela tijela**. Na taj način ističu se pozitivni učinci aktivnog stajanja na zdravlje korisnika, na motoričke i metaboličke funkcije organizma, a ujedno se vrši priprema tijela za funkcionalni napredak.

U Reaktivu nudimo različite programe koji uključuju **trening na glideru**, bilo samostalno ili u kombinaciji sa **treningom na reha aparatima ili tretmanom**.

ReAktiva d.o.o. Ul. Grada Vukovara 271
www.reaktiva.hr reaktiva@reaktiva.hr
 Tel: 01 36 49 474 Mob: 091 36 49 474

Medicinske koristi stajanja

- Olakšava disanje
- Normalizira funkciju mokraćnog mjehura
- Poboljšava cirkulaciju
- Maksimalizira opterećenje na natkoljenicama
- Povećava opseg pokreta
- Pruža pozitivan psihološki učinak
- Izgrađuje kardiovaskularnu izdržljivost
- Poboljšava izlučivanje urina
- Poboljšava motoričku funkciju
- Smanjuje rizik od dekubitusa
- Smanjuje abnormalni mišićni tonus

Pokreni se....

PARABIKE

prvi hrvatski hand-bike

- ★ Brzo postavljanje
- ★ Shimano komponente
- ★ Isporuka - 30 dana
- ★ Pogodno i za osobe sa ozljedom vratne kralježnice (C5 - C7)

UPIT

Vijenac I.Meštrovića 26c
31 000 OSIJEK

kontakt:
098/1894-315
hupt-os@inet.hr

više detalja, uvjeti prodaje, cjenik i način plaćanja na našoj web stranici ili pozivom na tel.

www.upit-os.hr

Anđeo za vaše anđele

Napravite svoje anđele od tijesta, ukrasite njima bor, dom ili ih poklonite svojim dragima i voljenima. Dovoljno je da smiješate vodu, brašno, jaja te poslušate savjete naše umjetnice Đurđice Kosić, inače, članice HUPT-a, koja se ovom umjetnošću bavi već više od dvadeset godina. Ono što slikari oblikuju kistom, a kipari glinom naša Đurđica čini s tijestom. Ono u njenim rukama postaje najpodatnija masa iz koje nastaju cvjetovi, košare, likovi kakve samo mašta sniva *

Recept za anđeosko tijesto

Pomiješajte jednak omjer brašna i soli uz dodavanje vode dok ne dobijete srednje tvrdu smjesu. Tijesto je najbolje mijesiti rukama i pripremiti dva sata prije oblikovanja željenih oblika. Peče se na 150 stupnjeva. Potreban vam je i alat za rad i modeliranje: skalpel, gnječilo za češnjak (izradba kose), lopatica za modeliranje gline, valjak, kliješta, kuhača, nož, škare, rezač za tijesto.

Božica Ravlić

1.

Tijesto koje ste neko vrijeme držali u hladnjaku podijelite u manje kugle. Razvaljajte manjim valjkom na debljinu od pola centimetra.

2.

Koristite se manjom čašom te njome oblikujte krugove na tijestu.

3.

Krugove od tijesta pažljivo nožem odvojite od podloge.

4.

Na krug koji ste već pažljivo odvojili od podloge pa vratili na nju – naljepite drugi. Bit će to halja vašeg anđela.

5.

Gornji krug pažljivo oblikujte tako da podsjeća na haljinu.

- 6.** Vilicom i nožem pažljivo iscrtajte nabore na anđeoskoj halji. Uz rub nabora štapićem za roštilj izbušite rupice.

- 7.** Oblikujte ruku načinivši manji valjak od tijesta. Dodajte mu poput malog valjka oblikovan svitak, anđeosku poruku u ruku.

- 8.** Oblikujte krilo te na njemu nožićem iscrtajte uzdužne crte

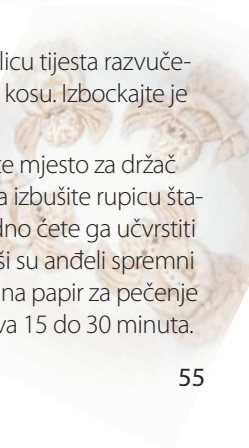

- 9.** Dodajte kuglicu od tijesta za glavu, te ovratnik. Njega pak ukasite okomitim crticama.

- 10.** Na glavicu dodajte kuglicu tijesta razvučena tako da podsjeća na kosu. Izbockajte je štapićem za roštilj.

Na vrhu glave predvidite mjesto za držač od žice, a dovoljno je da izbušite rupicu štapićem za roštilj. Naknadno ćete ga učvrstiti silikonskim ljepilom. Vaši su anđeli spremni za pećnicu. Poslažite ih na papir za pečenje i pecite na 150 stupnjeva 15 do 30 minuta.

Donacija Spinalnim ozljedama Zagreb

Čuda nikad dosta, pa tako i poklon Oryx grupe našem SOZ-u dolazi u pravo vrijeme

Taxi kartica za SOZ, dar Oryx grupe

Predsjedniku SOZ-a Janku Ehrlichu-Zdvořaku Oryx karticu uručila je direktorica Lidija Šafranko

Od jeseni zagrebačkim je ulicama počeo voziti treći taksi prijevoznik, Oryx taxi, s ukupno 120 luksuzno opremljenih automobila. Kao što su i najavljivali iz Oryx grupe, vozila su potpuno nova te se u njihovu voznom parku, osim VW Passata, mogu naći i vozila marke Audi A6. Baš kao i posebna kombi vozila prilagođena za prijevoz osoba s invaliditetom. Da, dobro ste pročitali, dobili smo i službeni taxi prijevoz za osobe u invalidskim kolicima.

Upravo je Oryx taxi odlučio pokloniti udruzi SOZ karticu za vožnju njihovim taksijem na iznos od 10 000 kuna. Osobno ju je predsjedniku SOZ-a, Janku Ehrlichu-Zdvořaku, uručila direktorica Oryx taxija Lidija Šafranko. Zaista ljubazno od njih. Stoga Oryx grupi i ovom prigodom još jednom upućujemo veliku zahvalu. Novost je da će se za vožnju ovim taksijima moći plaćati na POS aparatu u svakom vozilu. Dakle, karticom, a moći će se izraditi i posebna Oryx taxi kartica na koju će se moći uplatiti određena svota novca. Druga su mogućnost Oryx bonovi od 50, 100 i 200 kuna. Bonovi su jednokratni, kada se novac potroši, on postaje nevaljan te je potrebno kupiti novi bon na kioscima Tiska ili prodajnim mjestima Auto Zubaka i Oryxa. Osim toga, vozila Oryxa biti će opremljena dječjim sjedalicama baš kao i opremom za prijevoz kućnih ljubimaca. Istodobno, taksi će se moći naručiti preko broja 1888, internetske stranice Oryx taxija te aplikacije na 'pametnim' telefonima.

Taksi za osobe u invalidskim kolicima

Božica je isprobala rad rampe...

Brzo i sigurno prebačena je u vozilo

Jesi li društvena zvijer?

Znaš li što su društvene vještine? Sigurno misliš da ti to ne treba. Zašto bi učio/la nešto što već znaš? Znamo govoriti, biramo s kime ćemo se družiti. Ipak, čini se da ono najvažnije – povratna informacija, provjera koliko to naše komuniciranje utječe na druge – ipak izostaje. Šaljemo li prave poruke, ostavljamo li dobar dojam? Zasigurno, to ne možemo provjeriti sami. Jedini je način da o nama govore drugi. Evo testa za radoznale među vama da ustanove koliko su zaista društveni. Kako nas drugi doživljavaju te možete li se oslanjati na vlastite procjene pri upoznavanju drugih?

1. Znaš li što su to socijalne vještine?

- a) to je za nezaposlene na burzi
- b) po to se ide k socijalnom radniku
- c) to su vještine kojima se ljudi služe pri međusobnom kontaktu, komuniciranju, uspostavljanju i održavanju odnosa

2. Olakšava li poznavanje te vještine život?

- a) ja sam najdruštvenije biće u svemiru
- b) itekako
- c) kad bi to išlo u moju glavu

3. Možeš li za sebe reći da znaš izraziti ljutnju ili odbojnost bez svađe?

- a) svakako, uvijek se trudim oko miroljubivih rješenja
- b) još ću puno žganaca pojesti dok to ne svladam
- c) ljutnja, što je to?

4. Odašilješ li uvijek precizne poruke?

- a) pa nisam radio-odašiljač
- b) provjerim tijekom razgovora jesu li me drugi razumjeli
- c) mislite li na *sms* ili na *mms*

5. Znaš li što je neverbalna komunikacija?

- a) to je ono kad se prekriže ruke pa tako bez ijedne riječi pokažeš da nekome ne vjeruješ
- b) razgovor bez ijedne izgovorene riječi
- c) zašto se u tisku toliko mnogo rabe strane riječi

6. Asertivnost je...

- a) kad se u govoru često upotrebljava samoglasnik *a*
- b) to je ono kad voliš ljude
- c) to je izražavanje misli i osjećaja na izravan način uz poštovanje prava drugih

7. Zna li slušati druge?

- a) svi mi kažu da sam super slušač
- b) ne želim ispasti papak pred komadima ako pokažem svoju mekšu stranu
- c) ne zatvaram usta – tako sam stalno u središtu pažnje

8. Provjeravate li razumijevanje onoga što je sugovornik rekao?

- a) nakon opsežna uvoda i dobre razradbe osvrnem se oko sebe prate li moje izlaganje sugovornici
- b) kratko za sugovornikom ponovim bît onoga što je rekao
- c) spava mi se i jedva prikivam zijevanje čim netko govori dulje od dvije rečenice

9. Koliko često pitaš druge za mišljenje?

- a) to je za idiote
- b) stalno 'visim' na telefonu pokušavajući izvući od frendova što bi napravili na momemu mjestu
- c) ako mi je nešto važno, pokušavam razgovarati sa svima na koje se taj problem odnosi

10. Poštuješ li tuđe granice?

- a) kaj mi nismo to već odavno riješili kao država
- b) samo ako drugi poštuju moje
- c) tuđe neću, svoje ne dam

11. Znaš li se ispričati?

- a) samo se slabići ispričavaju
- b) naravno, inače bi me duša boljela
- c) nije da blistam u toj vještini, ali se trudim

12. Napadne te netko na poslu i grubim riječima traži objašnjenje nekoga tvojeg postupka. Što ćeš učiniti?

- a) pobjeći glavom bez obzira
- b) moj je moto – na ljutu ranu ljutom travom
- c) pokušat ću ljubazno smiriti dotičnog/dotičnu

13. Što je za tebe ljubaznost?

- a) to je doista glupo pitanje
- b) to ti je ono kad te svi gaze
- c) istinska potreba da budeš dobar prema ljudima

Bodovanje

	a)	b)	c)
1.	0	1	2
2.	0	2	1
3.	2	1	0
4.	0	1	0
5.	2	1	0
6.	0	1	2
7.	2	0	0
8.	1	2	0
9.	0	1	2
10.	0	1	2
11.	0	2	1
12.	1	0	2
13.	1	0	2

Otkrij svoju razinu socijalnih vještina.

Rezultati

Od 0 do 10 bodova

Dokle god si uvjeren/na da ti socijalne vještine ne trebaju – imaš problem. Umro bi kad bi se barem malo potrudio oko drugih. Nije ti jasno zašto blagajnica u *Konzumu* baš tebi kaže da više ne radi, zašto susjedov pas pred tvojim vratima obavlja svakodnevne prirodne potrebe, a kolege na poslu naglo prekidaju razgovor kad im se približiš. Teško je truditi se oko drugih i pokušati razumjeti tuđe probleme – to je istina. No, pogledaj to iz drugog kuta: Što ti preostaje? Vrijeme ide, a ti učiš na vlastitoj koži značenje činjenice – osamljen u mnoštvu. Svi smo mi društvena bića – priznali to sebi ili ne...

Socijalne vještine stvar su treninga, ne slučaja.

Od 10 do 17 bodova

Dobro ti ide. Razvio/la si društvene vještine do dosta pristojne razine. Odnosu s ljudima prilaziš s dosta pažnje baš kao što bi i trebalo biti. Od viška glava ne boli – tvoj je moto. Jedino se još previše brineš oko toga kako će te drugi doživjeti. Oboružaj se asertivnošću, te kreni od toga da samo onaj tko poštuje sebe može poštovati i druge.

Od 18 do 26 bodova

Ti si zvijezda društvenog neba, tvoj sjaj, jednostavno, osljepljuje. Uvijek znaš što treba reći i to činiš s lakoćom. Za tebe nema teških razgovora ili nerazumljivih sugovornika. Znaš se zauzeti za sebe, ali i za druge, tako da ne žrtvuješ ništa od svoje osobnosti. Čak i najsumornije trenutke pretvaraš u zabavu. Ljudi su rado u tvojemu društvu. Štoviše, nekih se moraš silom rješavati. Ti si stvarni vladar/ica socijalnih vještina.

Saznaj kako te drugi doživljavaju..

PREDSJEDNICI PRIVATNO

Ime i prezime:

Nenad Gaćina

Dob:

58 godina

Djeca:

jedno

Bračni status:

oženjen

Profesija:

volonter u Udruzi
spinalno ozlijeđenih

Vrsta ozljede:

tetraplegija

Hobi:

čitanje povijesnih knjiga

Društveno aktivna od:

2004. godine

Predsjednik udruge od:

2005. godine

Što me pokreće?

SPLITSKI DIŠPET. To vam je ono kad vam netko kaže „ne možeš to“. Ipak, vi to učinite baš zato kako biste pokazali da možete, odnosno kao kad je plivačica Đurđica Bjedov na Olimpijadi u Meksiku 1968. godine osvojila dvije medalje (zlatu na 100 metara, te srebro na 200 metara), iako nije trebala ići onamo jer je bila tek rezerva. Mjesec dana prije Olimpijade obavijestili su je da ide. Đurđica je trenirala dan i noć i ušla u legendu.

Što me motivira?

Eppur si muove (ipak se kreće).

Ime i prezime:

Danijel Balažić

Dob:

43 god.

Djeca:

-

Bračni status:

oženjen

Profesija:

u mirovini

Vrsta ozljede:

fraktura kralježnice C5 – C6

Hobi:

putovanja, filmovi, glazba

Društveno aktivan od:

vlasnik trgovačke tvrtke 1990. – 2005. godine, aktivan u radu organizacije civilnoga društva od 2005. godine

Predsjednik udruge od:

2005. godine

Što me pokreće?

Želim popuniti praznine koje nisu pokrivenе sustavom. Svojim sudjelovanjem pokušati utjecati na promjene sustava kako bi odgovorni uvidjeli neke očite nedostatke. Inače, ozlijeđen sam sa 16 godina, sa 22 sam počeo raditi, a sa 36 sam umirovljen. Razmišljao sam što ću s tim silnim slobodnim vremenom u mirovini. Tako sam odlučio raditi u udruzi. Shvatio sam, štoviše, da, rješavajući vlastite, mogu rješiti i tuđe probleme. To me itekako pokrenulo i natjeralo da se potrudim.

Što me motivira?

Činjenica je da ovaj rad ima smisla jer očito je da, ako čovjek bude uporan, može ostvariti mnoge ideje koje mogu koristiti njemu, ali i zajednici.

Gerilski marketing ili kako se jeftino, a kreativno oglašavati

Gerilski je marketing iznimno uspješan u privlačenju pozornosti potrošača kad je riječ o kampanjama neprofitnih organizacija.

Kad gerila nije bauk

Kako biste dočarali same početke gerile, zamislite se u 80-ima, u noćnom klubu glazba trešti, ekipa nosi uske isprane traperice, neonske plastične naušnice, a kosa je natapirana. Prilazi vam zgodna djevojka i upita: „Hoćeš mi platiti cugu?“ S obzirom na to da su 80. i otvoreni ste za sve, naravno da pristajete curi platiti piće. Ona naručuje određenu marku votke i petnaest minuta priča s vama kako joj je ta vrsta votke najbolja i zašto je to njezino najdraže piće. Nakon toga se gubi u masi. Vama ne ostaje ništa drugo nego ostati sam s mišlju o ovom čudnom iskustvu, zgodnoj djevojci i imenu votke koju nije prestajala

spominjati. Na ovom primjeru možete vidjeti kako gerila funkcionira. Problem je u tome što takav pristup zahtijeva uvijek neke nove strategije, razmišljanje izvan okvira i nikad ista kampanja ne će funkcionirati dvaput. Daleke, 1984. godine (da, daleke za marketinške pojmove) Jay Conrad Levinson – otac gerilskog marketinga, uveo je pojam gerila marketinga. Sam pojam nema strogu definiciju, a mogao bi se objasniti kao nekonvencionalne metode kojima se uz minimalan budžet nastoje postići maksimalni učinci. U početku su takve strategije bile osmišljene i njime su se koristile male i nepoznate marke koje su tek počinjale svoj proboj na tržište, a nisu imale velik proračun za oglašavanje.

Kako iz gabule s uspjehom

Jedan od najboljih primjera gerile opisao je J. C. Levinson u svojoj knjizi *Guerilla marketing*. Vlasnik jedne male knjižare našao se u nezavidnoj poziciji. S njegove lijeve i desne strane otvorile su se velike konkurentske knjižare s velikim, istaknutim plakatima: jedna je nudila 50%-tno, a druga 60%-tno sniženje, a svi znamo koliko ljudi vole sniženja. Što biste vi preporučili ovom vlasniku knjižare? Da proda svoj prostor, da otvori nešto drugo, možda kafić ili salon za pse, no on je naručio najveći natpis koji je postavio iznad svoje knjižare, a na kojem je pisalo GLAVNI ULAZ. Danas se i velika imena koriste gerilskim pristupom tržištu. Privlačnost takvih kampanja leži u tome što one nisu edukacijske ili „propovjedničke“. One ostavljaju promatrača s mišlju da je „na tragu“ nečega. Što je kampanja kreativnija, privlači više pažnje i generira veću buku, potakne potrošače da sami prenose informacije o događaju i marki. Gerila postiže ono što se klasičnim kampanjama ne može postići, a to je da doseže do šire publike koja je zasićena konvencionalnim i već viđenim marketinškim strategijama i gradi urbani identitet marke.

Najbolji gerilci u svijetu

„Business Week“ u svom posebnom izdanju „Brandweek“ jednom na godinu donosi i pregled najboljih gerilaca u svijetu. Tako su najbolje gerilske kampanje došle iz velikih kompanija poput Audija, Disneyja, MySpacea i neprofitnih udruga kao što je Peta. Peta je izdvojena kao uspješan primjer gerilske strategije, jer se čak ni najveći brendovi ne mogu pohvaliti činjenicom da zahvaljujući samo jednom plakatu mogu puniti naslovnice. Organizacija s neko-

Koristite se prednostima gerilskog marketinga i postići ćete maksimalni učinak uz minimalni budžet

liko milijuna članova diljem svijeta gerilsku strategiju počela je primjenjivati prije 15 godina, kad su objavljeni prvi plakati s glavnim akterom: golom zvijezdom iz *showbusinessa* koja zagovara nenošenje krzna. Nedavna kampanja te udruge za zaštitu prava životinja rezultirala je povećanjem broja članova za 800 tisuća i s 50 tisuća posjeta web stranicama na tjedan. Čini se da je gerilski marketing iznimno uspješan u privlačenju pozornosti potrošača kad je riječ o kampanjama neprofitnih organizacija. To potvrđuju primjeri poput UNICEF-ove belgijske kampanje koja je pokrenuta u suradnji s robnim lancem C&A. U trgovinama lanaca postavljene su police s odjevnim predmetima izrađenima od pakistanskih novina kako bi se skrenula pozornost na loše uvjete u kojima žive djeca u Pakistanu i prikupila sredstva za pomoć žrtvama potresa. Slogan kampanje, obješen na vješalice s odjećom od papira, glasio je: Je li to jedino što će pakistanski beskućnici nositi ove zime?

Rezultat?

Više od 50 posto od 3 milijuna ljudi ostalo je bez svojih domova nakon potresa u Pakistanu prije 6 godina. Osuđeni zajedno sa svojom djecom na spavanje pod vedrim nebom na temperaturama od minus 20° Celzijevih stupnjeva. UNICEF iz Belgije primao je premalo donacija kako bi te ljude spasio od sigurne smrti. Odlučili su se za gerilsku kampanju s C&A i skupili 250.000 eura od 4 milijuna donatora. Pri tome je većina djelatnika C&A i reklamne agencije volontirala na ovom projektu, što je bilo dovoljno da 54.000 malih Pakistanaca toplo odjene za zimu.

Mini Cooper zamotan mašnom

Mini Cooper lansirao je gerilsku marketinšku kampanju u božićno vrijeme i ona se mogla vidjeti na ulicama Amsterdama. Postavili su velike kartonske kutije sa slikom Mini Coopera i velikim slovima „MINI COOPER“ zajedno s poderanim ukrasnim papirom. Kutije su ostavljale dojam da je u njima netko dobio Mini Cooper na poklon. Ikeina kampanja

Kampanja Mini Coopera u Amsterdamu bila je pun pogodak

Udav na autobusu kao poziv u ZOO vrt

naravno, uz pomoć njihovih proizvoda. Slogan kampanje bio je: „Dobar dizajn može učiniti svakodnevnicu malo boljom.“ Kako bi to i dokazali, uredili su autobusne stanice svojim trosjedima, tepihom, zavjesama da bi se stekao dojam dnevnog boravka, ispod tobogana stavljali su jastuke, a u telefonske govornice barske stolice. Amnesty International kao nevladina i neprofitna organizacija koja poduzima akcije u svrhu zaštite i promicanja ljudskih prava plasirala je interaktivni plakat. U samom plakatu je bila postavljena kamera koja detektira kada netko gleda plakat. Pri samom gledanju u oglas vidi se sretan par, ali, kad maknete pogled plakat se promijeni i na njemu stoji slika muškarca koji tuče ženu („It happens when nobody is watchig“). Kampanja je bila pokrenuta protiv obiteljskog nasilja, a trebala je prikazati ljudima što se događa kada nitko ne gleda.

iz 2006. godine. lansirana u New Yorku pod nazivom „Everyday Fabulos“ komunicirala je ideju o poboljšanju svakodnevnog života,

Mine naljepnice u kampanji Unicefa

Minsko polje u vašem susjedstvu

UNICEF je kampanjom „Landmine Stickers“ zahvaljujući kreativnim idejama njemačke oglašivačke kuće Leo Burnett kreirao nešto čime bi obične prolaznike na osobnom iskustvu upoznao s podmuklim opasnostima od mina. U tu svrhu izradili su naljepnice koje su s gornje strane bile ljepljive i iste boje kao pod, kada bi osoba stala na koju od njih, naljepnica bi se zalijepila za cipelu. Skinuvši naljepnicu, ništa ne sluteći, bezbrižni bi prolaznik vidio da je zapravo stao na minu. Sama ideja potaknula je ljude na reakciju, te su o tom UNICEF-ovu projektu tražili dodatne informacije i uključili se svojim prilozima. Iako su gerilske marketinške kampanje originalne i uključuju potencijalne potrošače, neke oduševljavaju, nekima su naporne i uznemirujuće, a za neke i previše otrcane. Marketingaši se slažu u jednom, a to je da i njihovi protivnici baš kao i pobornici provode mnogo vremena raspravljajući o njima. Ono što je najbitnije jest da se o brendu raspravlja i donosi mu ono najbitnije, a to je pozornost.

Martina Jakopović

Četiri zlatna pravila gerilskog marketinga

Oglašavanje grafitima

Oglašavanje mora privući pozornost – možete se koristiti naljepnicama s duhovitom porukom (birajte mjesta koja posjećuju vaši ciljani kupci), grafitima iscrtanim logom vaše tvrtke. Pojavite se na neočekivanom mjestu i pokušajte ostvariti maksimalan učinak.

Viralni

Viralni je marketing „usmena predaja“ preko različitih foruma, socijalnih mreža, komentara, blogova... Besplatno, potencijalno velikog dosega.

Usmena predaja

Usmena predaja ili „greapvine“ savršeni je marketing kojemu svi teže. Ne stoji ništa, a savršeno je promocijsko oruđe.

Trebate kupiti novi mobitel i pitate frendicu za savjet. Dobivate spreman odgovor da je novi model Samsunga s *touch screenom* nešto u što možete imati povjerenja. Iako to nije najbolji model koji možete kupiti, najvjerojatnije je da ćete kupiti proizvod nakon što su vas savjetovale osobe kojima vjerujete.

Zakon ulice

Ulice su idealne. Originalno osmišljenu marketinšku poruku vidjet će tisuće ljudi. Vaša poruka mora biti originalna i vidljiva, ali pri tom ne vrijeđati kupca. Ako nađete pravu mjeru – na konju ste!

Otto Bock®

QUALITY FOR LIFE

Elektromotorna
kolica s posebnim
načinima
upravljanja

Otto Bock Adria d.o.o.

Dr. F. Tuđmana 14 · 10 431 Sv. Nedelja · T 01 3361 544 · F 01 3365 986 · e-mail ottobockadria@ottobock.hr
www.ottobock.hr

Zašto volontiram?

Ime i prezime: Božica Ravlić

Dob: 39 godina

Horoskopski znak: strijelac

Ljubavni status: neudana, između dviju veza

Staż volontiranja: četiri godine

Na kojim poslovima volontiram?

Volontiram u HUPT-u na projektu osobnog asistenta, koordiniram brigu o članovima.

Zašto zapravo volontiram?

Jednostavno, ja sam egoist. Ne, nisam luda plavuša koja je zamijenila pojmove. Volim sebe prihvaćam i radim ono što me ispunjava i pruža mi zadovoljstvo. Volim ljude i mislim da se u svakome krije nešto dobro, možda sam naivna, no to je moj problem. Zadovoljstvo davanja sebe i svoga vremena nekome tko to osjeća i doživljava na pravi način, osobi čije će lice najaviti osmijeh, čiji će dan biti drukčiji zbog kratkoga iskrenog razgovora, nekom tko vam se raduje iskreno, bez kalkulacija danas, kada većina zbraja, oduzima i sve pretvara u novac.

Kada sam počela volontirati?

Ne znam više kada sam počela. Možete volontirati i bez iskaznice kojom dokazujete da ste volonter. Otvorite oči i pogledajte oko sebe, možda prolazite pokraj osobe koja treba pomoć, a ne zna je tražiti. Primjećujete li izgubljena tužna lica? Jeste li ikada započeli razgovor sa strancem? Možda ste i nesvjesno pomogli neobveznim razgovorom, uslugom koja se vama činila nebitnom, a toj je osobi značila mnogo. To je razlog zbog kojeg volontiram, jer, bez obzira na to koliko vas neki ljudi mogu uvrijediti ili ne znaju prihvatiti i zahvaliti na pomoći, ipak svjesnost da ste nekom pomogli pruža mnogo više. Osjećaj zadovoljstva jest moje ispunjenje. I znam da sam uvijek ja ta koja je na dobitku.

Naša je Božica odlučna u svojem naumu da dio svoga vremena i rada pokloni drugima...

Na kojim se sve poslovima može volontirati?

pomažući izravno osobama s tetraplegijom ili paraplegijom
prevođenjem
stručnošću
novinarstvom
darujući stručna znanja iz društvenih, humanističkih i tehničkih znanosti
pomažući u uredu i pri pojedinim akcijama

Želim i spreman sam dio svoga vremena, znanja i vještina darovati osobama sa spinalnom ozljedom!

Formular prijave za volontiranje	
Ime i prezime:	
Adresa:	
Zanima me volontiranje na poslovima:	
Dosadašnje radno iskustvo:	

Popuni i izreži te nam pošalji na adresu HUPT-a, V. Varićaka 20, 10 000 Zagreb, ako se želiš pridružiti našim volonterima, javi se na telefon: 01/38 31 195, e-mail:hupt@hupt.hr.

Obratite pažnju

Ako pronađemo odgovarajući smještaj planiramo Radni vikend 2012. godine održati u Istočnoj Hrvatskoj a ukoliko ne pronađemo, onda će to vjerojatno biti u Dalmaciji. Nije jednostavno pronaći odgovarajući smještaj za 70 ljudi koji se kreću u invalidskim kolicima. Temu su dobrodošle. Još ima vremena. Primamo prve predbilježbe zainteresiranih za ovaj HUPT-ov skup. Vrlo je važno da znamo broj potencijalnih kandidata za sudjelovanje na radnom vikendu radi pisanja projekta i osiguranja sredstava.

Molimo sve članove koji se bave nekim kreativnim radom i željeli bi to usavršiti i da im to eventualno postane zanimanje da se jave u HUPT.

Republika Hrvatska ima dva vrlo značajna dokumenta: Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom UN-a i Nacionalnu strategiju izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015 godine. Ovi dokumenti nalaze se na web stranica ma HUPT-a, a ako netko nema računalo ili pristup internetu, a želi se поближе upoznati s ovim dokumentima javite se u HUPT i poslati ćemo Vam te dokumente.

Podsjećamo članove na Ured pravo-
braniteljice za osobe s invaliditetom
kojemu se uvijek možete obratiti
kada iscrpите sve administrativne
mogućnosti rješavanja svojih pita-
nja i kada smatrate da su povrijeđe-
na vaša ljudska prava.

Zainteresirani za
konzultacije u vezi
socijalno-psiholoških
vještina, boljeg pred-
stavljanja pred drugi-
ma, uspostavljanja
kvalitetnijih odnosa,
te uopće društveno-
sti i njihovog mogu-
ćeg poboljšanja-nek
nam se jave na mail:
hupt@hupt.hr.

www.dizala-djurcevic.hr

Isporučujemo

Ugrađujemo

Održavamo

Dizala za invalide, teretna dizala, teretne platforme, dizala za manje stambene objekte, osobna dizala

Reference:

T-COM, SPLITSKA BANKA, ZAGREBAČKA BANKA, KARLOVAČKA BANKA, FINA, ELAN OBROVAC, BOLNICA VIROVITICA, KONZUM VIROVITICA, HGK POŽEGA, OŠ DARUVAR...

DIZALA-DJURČEVIĆ
veletrgovina, servis, montaža dizala i elektroinstalacija

Strossmayerova 43, 33000 Virovitica
tel: 033 731 008; mob: 098 722 922
e-mail: dizala-djurcevic@vt.t-com.hr